

เล่ม ๑๔ แผ่นที่ ๙ วันที่ ๓๐ พฤษภาคม วันพฤหัสบดี ศก ๑๑๖ หน้า ๑๐๕

สารบัญ

พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่	หน้า ๑๐๕
อุปลาทูต ฝรั่งเศส เฝ้า ทูลขอของขลุ่ยพระบาท	หน้า ๑๒๕
ข้าราชการ เฝ้า ทูลขอของ ขลุ่ย พระบาท	หน้า ๑๒๕
รายวัน กรรมการ ของค มนตรี	ตัดสิ้น
ความอุณา	หน้า ๑๒๕
แจ้ง ความ กรรมการ ศาล รับ ตั้ง พิเศษ	หน้า ๑๒๖
ออก หัว เมือง	หน้า ๑๒๖
แจ้ง ความ กระทรวง พระคลัง มหาสมบัติ	หน้า ๑๒๗
ขาย ผดของ ไนย นารก	หน้า ๑๒๗
เพลิง ใหม่	หน้า ๑๒๘
ตั้ง พระชนม์	หน้า ๑๒๘

ชาว ตาย	หน้า ๑๒๘
พระราชทาน เครื่อง ชมา ศพ	หน้า ๑๒๘
พระราชทาน หีบ ศีตา หน้า เพลิง	หน้า ๑๒๘

พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่
 มี พระบรมราชโองการ ใน พระบาท สมเด็จพระปรมินทร มหาจุฬาลงกรณ์ พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ให้ ประกาศ ทราบ ทัด ทัด ว่า ลักษณะปกครองท้องที่ คือ แบบแผน การ ที่จะจัดอำเภอ กำหนด รักษา การ ตาม ท้อง ที่ ที่ตั้งวง นั้น

เปน กำนัน สำคัญ อย่าง หนึ่ง ใน การ ปกครอง
บ้าน เมือง เพราะเปน ต้น เค้า ของ การ ที่ จะ
รักษา ความ ปกติ เรียบร้อย ใน พื้น บ้าน พ้นเมือง
ตลอด จน การ ที่ จะตรวจ ครว กิจ คู่ช ทุ กษ์
ของ อาณา ประชา ราชฎร และ ที่ จะ รักษา
อำนาจ พระราชกำหนด กฎหมาย อนึ่ง ลักษณะ
ปกครอง ท้อง ที่ นี้ ก็ได้ มี แบบ แขน ใน พระราช
กำหนด กฎหมาย และ เปน ประพณ มี ดับ มา
แต่โบราณ แต่ อาไศรย์ เหตุ ที่ ราชการ บ้านเมือง
ทุกวันนี้ ได้ เปลี่ยน แปลง มา ใน ทาง เจริญ
โดยลำดับ จำต้อง แก่ ไข ลักษณะ ปกครอง
ท้อง ที่ ให้ ทัน กับ ความ เจริญ ของ บ้าน เมือง
จึง ทรง พระกรุณา โปรดเกล้าฯ ให้ตรา ไว้ เปน
พระราชบัญญัติ ดับ ไป ดังนี้ คือ

หมวดที่ ๑

ว่าด้วยนามแตรการที่ใช้
แลรักษาพระราชบัญญัติ

นามพระราชบัญญัติ

มาตรา ๑ พระราชบัญญัติ ให้ เรียกว่า
พระราชบัญญัติ ลักษณะ ปกครอง ท้อง ที่
รัตนโกสินทร ศก ๑๓๖

ใช้พระราชบัญญัติ

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ ให้ ใช้ ใน
หัว เมือง ทั่ว ทุก มณฑล เทศาภิบาล

เสนาบดี กระทรวงมหาดไทย

เปนผู้รักษาพระราชบัญญัติ

มาตรา ๓ ให้เสนาบดี กระทรวงมหาดไทย
เปนผู้รักษาการ ให้ เปน ไป ตามพระราชบัญญัติ

เสนาบดี กระทรวงมหาดไทย

แต่ข้าหลวงเทศาภิบาล มีอำนาจ

ที่จะตั้งกฎสำหรับพนักงาน

มาตรา ๔ ให้เสนาบดี กระทรวงมหาดไทย

แต่ข้าหลวงเทศาภิบาล เมื่อได้อนุมัติของ
เสนาบดี กระทรวงมหาดไทย แล้ว มีอำนาจ
ที่จะตั้งกฎ ข้อบังคับเจ้าพนักงาน ผู้กระทำการ
ตามพระราชบัญญัตินี้ ได้ตามสมควร เพื่อจะ
ให้ปฏิบัติราชการ ในหน้าที่ตามพระราช
บัญญัติ ให้เรียบร้อย แล สดวกดี ขึ้น หรือ เพื่อ
จะแก้ไขความขัดข้อง โดยเหตุที่ภูมิประเทศ
หรือลักษณะการในท้องที่ต่างกันนั้น
กำหนดเขตที่

มาตรา ๕ ในการที่จะกำหนดเขตหมู่บ้าน
แต่ตำบลทั้งปวง ในหัวเมืองใด ให้ผู้ว่า
ราชการเมืองนั้น เมื่อได้อนุมัติของข้าหลวง
เทศาภิบาลแล้ว มีอำนาจที่จะกำหนดได้
แต่การที่จะกำหนดเขตอำเภออันนี้ ก็ให้ข้าหลวง
เทศาภิบาล มีอำนาจที่จะกำหนดได้ เมื่อได้รับ
อนุมัติของเสนาบดี กระทรวงมหาดไทย แล้ว
ดังนี้

ยกเลิกกฎหมายเก่า

มาตรา ๖ บรรดาพระราชกำหนดกฎหมาย
แต่ก่อนบทใด ข้อความขัดกับพระราชบัญญัตินี้
ให้ยกเลิกกฎหมายบทนั้น ตั้งแต่วันที่ได้อใช้
พระราชบัญญัตินี้ไป

หมวดที่ ๒

ว่าด้วยอธิบายศัพท์
ที่ใช้ในพระราชบัญญัติ

อธิบายศัพท์

มาตรา ๗ ศัพท์ว่า บ้าน แล เจ้าบ้าน
ซึ่งกล่าวในพระราชบัญญัติ หมวดที่
มาตรา ๘ แล มาตรา ๘ นั้น ให้พึงเข้าใจ
อธิบายดังนี้ คือ

บ้าน

ข้อ ๑ ศัพท์ว่า บ้าน นั้น หมายถึง

เรือน หลังเดียว ก็ ตาม หหลายหลัง ก็ ตาม ซึ่ง อยู่
 ใน เขต ที่มี เจ้า ของ ที่ เปน อิศร ส่วน ๑ นับ
 ใน พระราชบัญญัติ นี้ ว่า บ้าน ๑ แด แพ หรือ
 เรือ ซ้ำ ซึ่ง จอด ประจำ อยู่ ที่ ไต ถ้า มี เจ้า ของ
 ครอบ ครอบ เปน อิศร ต่าง หาก หลัง ๑ ถ้า ๑
 หรือ หมู่ ๑ ใน เจ้า ของ คน ๑ นั้น ก็ นับ ว่า บ้าน ๑
 เหมือน กัน

เจ้า บ้าน

ข้อ ๒ ศัพท์ ว่า เจ้า บ้าน นั้น หมายความว่า
 ผู้ เปน เจ้า ของ บ้าน เช่น ว่า มา ใน ข้อ ก่อน
 หรือ ถ้า เจ้า ของ บ้าน ไป ตั้ง ภูมิลำเนา อยู่ ที่ อื่น
 ผู้ แทน ตัว ซึ่ง ครอบ ครอบ บ้าน นั้น โดย อาศัย รัย
 อยู่ ก็ ตาม หรือ เข้า อยู่ ก็ ตาม ย่อม นับ ใน
 พระราชบัญญัติ นี้ ว่า เปน เจ้า บ้าน เหมือน กัน

หมวด ที่ ๑

ว่าด้วยลักษณะปกครองหมู่บ้าน

กำหนด หมู่ บ้าน

มาตรา ๘ บ้าน หมู่ ๑ จำนวน เจ้า บ้าน
 ราว ๑๐ บ้าน หรือ ราษฎร ชาย หญิง ประมาณ ๑๐๐ คน
 ให้ จัด เปน หมู่ บ้าน ๑

เลือก ผู้ ใหญ่ บ้าน

มาตรา ๘ ใน หมู่ บ้าน ๑ ให้ ราษฎร ชาย หญิง
 ซึ่ง ตั้ง บ้าน เรือน หรือ จอด เรือ แพ ประจำ อยู่
 ใน หมู่ บ้าน นั้น ประชุม กัน เลือก เจ้า บ้าน
 ผู้ เปน ที่ นับ ถือ ของ คน เปน ผู้ ใหญ่ บ้าน
 คน ๑ แด การ ที่ เลือก ผู้ ใหญ่ บ้าน นี้ คือ

นาย อำเภอ เปน ประธาน ใน การ เลือก

ข้อ ๑ ให้ นาย อำเภอ ซึ่ง ได้ ว่า กล่าว
 ท้อง ที่ นั้น นั้น เปน ประธาน พร้อม ด้วย กำนัน
 แด ผู้ ใหญ่ บ้าน ใน ตำบล นั้น

ให้ เลือก เปน การ เปิด เผย หรือ การลับ ก็ ได้

ข้อ ๒ การ เลือก นี้ เจ้า พนักงาน ซึ่ง ได้ รับ
 อำนาจ อำนวยการ จะ ได้ ถาม ความ เห็น ราษฎร
 ให้ พร้อม กัน เลือก โดย เปิด เผย ก็ ได้ หรือ
 เมื่อ เห็น ว่า ที่ เลือก โดย เปิด เผย จะ ไม่ ค่ องใจ
 ราษฎร ผู้ เลือก จะ ให้ มา บอก โดย เงียบ ๆ
 แต่ ที่ ละคน มิ ให้ เพื่อน บ้าน รู้ ว่า เลือก ผู้ ไต ก็ ได้
 ผู้ ไต รับ เลือก มาก ได้ เปน ผู้ ใหญ่ บ้าน

ข้อ ๓ ถ้า ราษฎร ไม่ พร้อม ใจ กัน เลือก
 ผู้ หนึ่ง ผู้ ไต ไชรี ให้ เจ้า บ้าน คน ที่ ราษฎร
 มาก ด้วย กัน เลือก ได้ เปน ผู้ ใหญ่ บ้าน

ผู้ ใหญ่ บ้าน ไป รับ หมายถึง ที่ เมือง

ข้อ ๔ เมื่อ ราษฎร ได้ เลือก ผู้ ไต ให้ เปน
 ผู้ ใหญ่ บ้าน ก็ ให้ นาย อำเภอ พา ตัว ผู้ นั้น
 ไป ยัง ที่ ว่า การ เมือง เพื่อ ได้ รับ หมายถึง
 จาก ผู้ ว่า ราชการ เมือง

คุณสมบัติ ผู้ ใหญ่ บ้าน

มาตรา ๑๐ ผู้ ที่ ต้อง เลือก เปน ผู้ ใหญ่ บ้าน นั้น
 จะต้อง เปน ชาย มี อายุ ไม่ ต่ำ กว่า ๒๑ ปี
 อย่าง หนึ่ง ต้อง เปน คน ใน บังรับ พระราชกำหนด
 กฎหมาย อย่าง หนึ่ง แต่ มิ ใช่ เปน ทหาร ที่ ยัง อยู่
 ใน หน้า ที่ รับ ราชการ ประจำ อย่าง หนึ่ง
 ถ้า ราษฎร เลือก ผู้ ใหญ่ บ้าน ถูก ผู้ ต้อง ข้อ ห้าม
 อย่าง ไต จะ ให้ เลือก ใหม่ ก็ ได้ แต่ ถ้า ต้อง
 เลือก ใหม่ เช่น นี้ นาย อำเภอ ต้อง แจ้ง ความ
 ต่อ ผู้ ว่า ราชการ เมือง ให้ ทราบ เหตุ ผล
 จง หัก ราย

ตั้ง ผู้ ใหญ่ บ้าน

มาตรา ๑๑ ราษฎร เลือก ผู้ ไต เปน ผู้ ใหญ่ บ้าน
 แล้ว ให้ มอบ บัญชี ดำมะโนครัว ใน หมู่ บ้าน นั้น
 ให้ ผู้ ใหญ่ บ้าน รักษา ไว้ แด ให้ ผู้ ว่า ราชการ
 เมือง ทำ หมายถึง ผู้ นั้น เปน ผู้ ใหญ่ บ้าน

แต่ชี้แจงหน้าที่ แด่อำนาจของผู้ใหญ่บ้านให้
เข้าใจจงทุกประการ

หน้าที่ผู้ใหญ่บ้าน รักษาความเรียบร้อย
มาตรา ๑๒ หน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านนั้น
ดังนี้ คือ

ข้อ ๑ ให้ตั้งใจรักษา ความสุข สำนาน
ของราษฎร ซึ่งเป็นลูกบ้าน แด่ช่วย บังคับ
ความทุกข์ โทษ ของลูกบ้าน โดยเต็มกำลัง
แต่ปกปักรักษา หรือ กำหนัด แต่เพื่อนผู้ใหญ่บ้าน
ในตำบลนั้น ใน ชะระ แด่ การ ต่าง ๆ ซึ่ง เกิดขึ้น
ใน หมู่บ้าน นั้น แด่ ช่วยกัน จัด ไป ตาม สำนวน
บอก เหตุ การ ต่อ กำหนัด

ข้อ ๒ ถ้าผู้ใหญ่บ้าน รู้เห็น เหตุ การ
แปลก ปรดาต อัน ไต่ เกิด ขึ้น ต้อง รีบ นำ ความ
แจ้ง ต่อ กำหนัด ให้ทราบ

ปราม ปราม คนพาด

ข้อ ๓ ลูกบ้านคนใด ประพฤติ ชั่วร้าย
ให้เป็น ทุกข์ โทษ โภษ แก่ ผู้อื่นโดยมิ เป็นธรรม
ให้ เรียก ตัว มา ว่า กล่าว ตั้ง สอน ตาม ควร
ถ้า ว่า ไม่ พัง ให้ จับ ตัว ส่ง กำหนัด

ตรวจคนจร

ข้อ ๔ ให้คอย ตรวจตรา คนจร ซึ่งไป มา
อาไศรย์ ใน หมู่บ้าน นั้น แด่ คอย ไต่ ส่วน ลูกบ้าน
ซึ่ง คบ ค้า คนจร ถ้า เห็น แปลก ปรดาต เป็น ที่
สงสัยว่าจะ เป็น โจร ผู้ร้าย ให้ จับ ตัว ส่ง กำหนัด

ตรวจเหตุร้าย

ข้อ ๕ ถ้า ลูกบ้าน รับ ชื้อ หรือ รับ จำนำ
ของ แปลก ปรดาต หรือ มี บาด แผล หรือ พก ซ้ำ
หรือตายโดยประมุขัน อัน ควร สงสัย ว่า จะ คบ โจร
ผู้ร้าย กระทำ โจรกรรม หรือ เพราะ ผู้อื่น กระทำ
เขาโดย ทุจริต ให้ สืบ ส่วน ไต่ เตียง ให้ รู้ เหตุ ผล
แล้ว แจ้ง ต่อ กำหนัด โดย เร็ว

ทำสำมะโนครัว

ข้อ ๖ ให้รักษา สำมะโนครัว
แต่ คอย แก่ ไข ให้ ถูก ตาม จำนวน คน ที่ มี อยู่
หรือ ที่ จะ ไป อยู่ ที่อื่น หรือ มา อยู่ จาก ที่อื่น
หรือ เกิด ตาย ใน หมู่ บ้าน นั้น

จับโจร แด่ คบ ไฟ

ข้อ ๗ ถ้า เกิด โจร ผู้ร้าย หรือ ไฟไหม้
หมู่ บ้าน นั้น หรือ ที่ ไต่ เตียง กัน ให้ เรียก
ลูกบ้าน ช่วย กัน ต่อ สู้ ตัด ตาม จับ โจร ผู้ร้าย
แต่ ช่วย กัน คบ ไฟ โดย เต็ม กำลัง

ให้มีเครื่องสัญญาณเรียกลูกบ้าน

ข้อ ๘ ใน หมู่บ้าน ๑ ให้ผู้ใหญ่บ้าน
จัด หา เครื่อง ที่ มี เตียง ดัง เช่น กับ ช้อง กดอง
เกราะ เปน ต้น ไว้ ที่ บ้าน ผู้ใหญ่ บ้าน สำหรับ ใช้
เป็น เครื่อง สัญญา ที่ เรียก ลูกบ้าน มา ร่วม กัน
ช่วย ต่อ สู้ จับ โจร ผู้ร้าย หรือ ช่วย คบ เพลิง
ใน เวลา มี เหตุ เกิด ขึ้น ตักษณ สัญญา เรียก
ลูกบ้าน เช่น นี้ ให้ผู้ใหญ่ บ้าน นัด เนะ ชี้แจง
แก่ ลูกบ้าน ให้ เข้า ใจ กัน

โทษลูกบ้านไม่ช่วยจับโจรและคบไฟ

มาตรา ๑๓ ถ้าเหตุดังว่ามา ในข้อก่อน
เกิดขึ้นใน หมู่บ้าน ผู้ใหญ่บ้านที่ สัญญา
เรียก ลูกบ้าน ลูกบ้านคนใด ชัด ขึ้นไม่ มา ช่วย
ตาม สัญญา มี ความผิด ต้อง ระวัง โทษ
สถาน ๑ ให้จำไว้ ไม่เกิน กว่า เดือน ๑
สถาน ๑ ปรับเป็นเงิน ไม่เกิน กว่า ๑๐๐ บาท
สถาน ๑ ให้จำ แด่ ปรับ ด้วย ให้ผู้ใหญ่ บ้าน
เอา ตัว ลูกบ้าน คน นั้น มอบ กำหนัด พา ไป ส่ง
นายอำเภอ ไต่ ส่วน ถ้า ได้ หลักถาน ให้ นาย
อำเภอ ขอ ต่อ ศาล ให้ ปรับ โทษ ลง โทษ ลูก บ้าน
ผู้กระ ทำ ผิด ตาม โทษานุโทษ

โทษลูกบ้านละเมิดผู้ใหญ่บ้าน

มาตรา ๑๔ ถ้าผู้ใหญ่บ้าน บังคับ บัญชา

ราชการ ตาม หน้า ที่ แด่ ลูก บ้าน คน ไต ชัด ชื่น
 ไม่ กระทำ ตาม หรือ พ่อ ลวง อ่ำพราง ให้
 ผู้ใหญ่ บ้าน ลูก บ้าน คน นี้ มี ความ ผิด
 ต้อง ระวัง โทษ ปรับ เป็นเงิน ไม่เกิน ๒๐ บาท
 สถาน ๑ จำขังไว้ ไม่เกิน เดือน ๑ สถาน ๑ หรือ ปรับ
 แด่ จำ ด้วย ทั้ง ๒ สถาน ให้ ผู้ใหญ่ บ้าน จับ ตัว
 มอบ กำนัน พา ไป ส่ง นายอำเภอ เมื่อ นายอำเภอ
 ได้ ส่วน ได้ หลัด ถากาน ให้ ข้อ ต่อ ศาล ให้
 ปรับใหม่ ลงโทษ แก่ ผู้ ทำ ผิด ตาม โทษานุโทษ
 โทษ ผู้ใหญ่ บ้าน ละเมิด หน้า ที่

มาตรา ๑๕ ถ้า ผู้ใหญ่ บ้าน ละเมิด หน้า ที่
 เหล่า นี้ ประการ ไต โทษ ใหม่ ถากาน ละเมิดตาม
 บรรดา ศักดิ์ ศักดิ์ดินา ๓๐๐ ไร่ ใหม่ ถา หนึ่ง เป็นเงิน
 ไม่เกิน กว่า ๓๓ บาท ตาม ความ ผิด แด่ เหตุ ผิด
 ยก ไว้ เป็น พิไฉน หลวง แต่ ถ้า ความ ผิด ที่
 กระ ทำ นั้น ต้อง ระวัง โทษ ตาม พระราชกำหนด
 กฎหมาย เกิน ถากาน ละเมิด ขึ้นไป ต้อง รับ พระราช
 อาญา ตาม โทษานุโทษ ใน กระทง ที่ หนัก นั้น

เหตุ ที่ ผู้ใหญ่ บ้าน ต้อง ออก
 มาตรา ๑๖ ถ้า หาก ว่า ผู้ใหญ่ บ้าน
 คน ไต ไม่ สมควร อยู่ใน ตำแหน่ง ด้วย เหตุ ดังว่า
 ต่อ ไป นี้ อย่าง ไต ไต คือ

เพราะ ไป อยู่ ที่ อื่น
 ข้อ ๑ ไป อยู่ เสีย พ้น ท้อง ที่ หมู่ บ้าน ที่ ได้
 ว่า ก่อว่า ไม่มี กำหนด ที่ จะ กลับ หรือ กำหนด
 เกิน กว่า ๖ เดือน ขึ้น ไป

เพราะ ต้อง ราชทัณฑ์
 ข้อ ๒ ต้อง ราชทัณฑ์ อย่าง ไต ไต นับ แด่
 ต้อง ดิด เวร จำ ขึ้น ไป

เพราะ ไป ทำ ราชการ
 ข้อ ๓ ไป มี ยศ แด่ ตำแหน่ง ราชการ อย่าง อื่น
 ซึ่ง จะ ทำ การ ใน หน้า ที่ ผู้ใหญ่ บ้าน ไม่ ได้

เพราะ ทำ ทุจริต
 ข้อ ๔ กระทำ ทุจริต ใน หน้า ที่
 เพราะ ลูก บ้าน ขอ ให้ ออก
 ข้อ ๕ ลูก บ้าน ใน หมู่ บ้าน นั้น โดย มาก
 ด้วย กัน ร้อง ขอ ให้ เปลี่ยน

เพราะ หมู่ บ้าน ร้อง ไร
 ข้อ ๖ ลูก บ้าน อพยพ ไป อยู่ ที่ อื่น เสีย
 จน เป็น หมู่ บ้าน ไม่ ได้ ให้ ผู้ว่า ราชการ เมือง
 หมาย เอา ผู้ใหญ่ บ้าน นั้น ออก เสีย จาก
 ตำแหน่ง

เหตุ ที่ ต้อง ตั้ง ผู้ใหญ่ บ้าน
 มาตรา ๑๗ การ ที่ ต้อง เลือก ผู้ใหญ่ บ้าน
 ขึ้น ใหม่ นั้น อาศัย รัย เหตุ ๒ ประการ คือ
 เพราะ ลูก บ้าน มาก ขึ้น

ข้อ ๑ ถ้า ลูก บ้าน ใน หมู่ บ้าน ไต ทีวี ขึ้น
 จะ เป็น ด้วย ผู้คน เกิด ก็ ตาม หรือ อพยพ มา
 แต่ ที่ อื่น ก็ ตาม เมื่อ กำนัน แด่ ผู้ใหญ่ บ้าน
 ใน ตำบล นั้น ปรกษา กัน เห็น ว่า จำนวน คน
 ใน หมู่ บ้าน ไต เกิน กว่า ความ สามารถ ใน
 ผู้ใหญ่ บ้าน คน เดียว จะ ดู แด่ ควบคุม ให้
 เรียบ ร้อย ได้ ให้ กำนัน นำ ความ แจ้ง ต่อ
 กรมการ อำเภอ ให้ พิเคราะห์ ด้วย อีก ขึ้น ๑
 แล้ว ให้ กรมการ อำเภอ บอก เข้า ไป ยัง ผู้ว่า
 ราชการ เมือง เมื่อ ผู้ว่า ราชการ เมือง เห็น สมควร
 แด่ ก็ ให้ ลูก บ้าน เลือก ตั้ง ผู้ใหญ่ บ้าน
 เพิ่ม เต็ม ขึ้น ใหม่ ได้

เพราะ ตำแหน่ง เต็ม ว่าง
 ข้อ ๒ ถ้า ผู้ใหญ่ บ้าน ออก แด่ ตำแหน่ง
 ผู้ใหญ่ บ้าน หมู่ ไต ว่าง ลง ให้ กำนัน ใน ตำบล
 นั้น แจ้ง ต่อ นายอำเภอ ซึ่ง เป็น ผู้บังคับ การ
 ใน ท้อง ที่ อำเภอ นั้น ให้ ทราบ ภายใน ๗ วัน
 แด่ ให้ นายอำเภอ ไป เป็น ประธาน พร้อมด้วย
 กำนัน ผู้ใหญ่ บ้าน เรียก ลูก บ้าน ใน หมู่ บ้าน
 ที่ ตำแหน่ง ว่าง นั้น เลือก สรร ผู้ใหญ่ บ้าน

ขึ้นใหม่ ตามวิธีที่ได้ว่าไว้ใน พระราชบัญญัตินี้ ภายใน กำหนด ๗ วัน แต่ได้ทราบความ จากกำหนด

กำหนด มอบ ระเบียบ แด เปลี่ยน หมายถึง

สำหรับ ผู้ใหญ่บ้าน

มาตรา ๑๘ เมื่อ ผู้ใหญ่บ้าน ต้องออกจาก ตำแหน่งด้วยเหตุประการใดใด เช่น หน้า ที่ของ กำหนด ใน ตำบล นั้น จะต้อง เรียก หมายถึง แด ระเบียบ ราษฎร ที่ได้ ทำ ขึ้น ไว้ ใน หน้า ที่ ผู้ใหญ่บ้าน นั้น มา รักษา ไว้ เมื่อ ผู้ใด รับ ตำแหน่งเป็น ผู้ใหญ่บ้านแทน ก็ ให้ มอบ ระเบียบ ทั้งปวง ให้ แต่ หมายถึง นั้น กำหนด ต้อง ส่ง ให้ กรมการ อำเภอไปจัดการ ที่จะ เปลี่ยน มา ให้ คนใหม่ได้ ตรงกับชื่อ หนึ่งใน การที่จะ เรียก หมายถึง แด และ ระเบียบ ราษฎร ที่ได้ ว่า มา ใน ข้อ นี้ ถ้า ข้อ ข้อประการใด กำหนดต้องรีบแจ้งความต่อ กรมการ อำเภอ

ผู้ใหญ่ บ้าน ทำ การ แทน กัน

มาตรา ๑๙ ถ้า ผู้ใหญ่บ้าน คนใดจะทำการ ใน หน้า ที่ ไม่ได้ ใน ครั้ง หนึ่ง คราว หนึ่ง เช่น มี กิจธุระไป ทางไกล เป็นต้น ให้ มอบ หน้า ที่ แก่ ผู้ใหญ่บ้าน คนใด คนหนึ่ง ใน หมู่บ้าน ที่ ใกล้ เคียง ใน ตำบล อัน เดียวกัน ให้ ทำ การ แทน ถ้าวางจะ มา แด ต้อง บอก ให้ กำหนด ทราบ ไว้ ด้วย

ผู้ใหญ่ บ้าน ต้อง ถือน้ำ

มาตรา ๒๐ ผู้ใหญ่บ้านต้องถือน้ำพระพิพัฒน์ สัตยา มี ละ ครั้ง ๑ เป็น กำหนด

ยก ราชการ อย่าง ขึ้น

พระราชทาน ให้ ผู้ใหญ่ บ้าน

มาตรา ๒๑ ผู้ใหญ่บ้าน จะเป็นไพร่หลวง หรือ มีหน้าที่ต้องเสีย ราชการ เสีย ด้วย อันใด ก็ ดี ถ้า เป็น ผู้ใหญ่ บ้าน อยู่ ตราบใด ทรง พระ

กรุณา โปรดเกล้า ฯ ให้ พัน หน้า ที่ ราชการ และ ไม่ ต้อง เสีย เงิน เหล่า นั้น ทั้งสิ้น

หมวดที่ ๔

ว่าด้วยลักษณะปกครองตำบล

กำหนดตำบล

มาตรา ๒๒ หลายหมู่บ้าน รวมกันราว ๓๐ หมู่ บ้าน ให้ จัด เป็น ตำบล ๑ ให้ ผู้ว่า ราชการ เมือง บั๊ก หมายถึง เขต ตำบล นั้น ให้ ทราบ ได้ โดยชัด เจน ว่า เพียงใด ถ้า ที่ หมายถึง ไม่มี ตำบล ห้วย หนอง คลอง บึง บาง หรือ ดิ่งใด เป็น สำคัญ ได้ ก็ ให้ ผู้ว่า ราชการ เมือง จัด ให้ มี หัก บั๊ก หมายถึง เขต อัน จะ ถาวร อยู่ ไป ได้ ยืน นาน

ผู้ใหญ่ บ้าน เลือ ก กำหนด

มาตรา ๒๓ ให้ ผู้ใหญ่ บ้าน ทั้งปวง ใน ตำบล นั้น เลือ ก กัน เป็น กำหนด นาย ตำบล คน ๑ แด การ เลือ ก กำหนด นี้ นาย อำเภอ ซึ่ง ได้ ว่ากล่าว ท้อง ที่ ต้อง หนึ่ง เป็น ประธาน เมื่อ ผู้ใหญ่ บ้าน ใน ตำบล นั้น เห็น พร้อม กัน หรือ โดย มาก ด้วย กัน ว่า ผู้ใหญ่ บ้าน คนใด สมควร จะ เป็น กำหนด ก็ ให้ นาย อำเภอ พา ตัว ผู้ ได้รับ เลือ ก นั้น เข้า ไป ยัง ศาลา กตาง ที่ จะ ได้รับ หมายถึง จาก ผู้ว่า ราชการ เมือง

การปกครอง ตำบล อยู่ใน หน้า ที่

กำหนด กับ ผู้ใหญ่ บ้าน

มาตรา ๒๔ บรรดาการ ที่ จะ ตรวจ ตรา รักษา ความ ปรกติ เรียบ ร้อย ใน ตำบล คือ การ ที่ จะ คอย ว่า กล่าว ลูก บ้าน ให้ ประพฤติ ตาม พระราช กำหนด กฎหมาย ก็ ดี หรือ การ ที่ จะ บัง กัน ภัยอันตราย แด รักษา ความ สุข ราษฎร ของ ลูก บ้าน ก็ ดี หรือ การ ที่ จะ รั้ง กิจธุระ ทุกข์ ของ ลูก บ้าน ขึ้น รั้ง เรียบ คือ ผู้ว่า ราชการ เมือง กรมการ แด จะ รั้ง ข้อ ราชการ

มา ประกาศ แก่ ลูกบ้าน กี่ ตี หรือ ที่ จะจัด การ ตาม พระราชกำหนด กฎหมาย เช่น การ ตรวจ และ นำเก็บ ภาษี อากร ใน ตำบล นั้น กี่ ตี การ ทั้ง นี้ อยู่ใน หน้า ที่ ของ กำนัน ผู้ เป็น หัว หน้า ใน ตำบล และ ผู้ใหญ่ บ้าน ทั้ง ปวง ใน ตำบล นั้น จะต้อง ช่วยกัน เขา เป็น ขระ จัดการ ให้ เรียบ ร้อย ได้ ตาม ส้มควรว แก่ หน้า ที่ เมื่อ มี การ อัน ไต เกิด ขึ้น กำนัน เห็น ส้มควรว จะ ปลูกษา หรือ กั้น ใน ระหว่าง กำนัน และ ผู้ใหญ่ บ้าน ทั้ง ปวง กำนัน ก็ มี อำนาจ ที่ จะ เรียก บรรดา ผู้ใหญ่ บ้าน ใน ตำบล นั้น มา ประชุม ปลูกษา หรือ กั้น แต่ ให้ เขา เสีย เห็น พร้อม กัน โดย มาก เปน ที่ ชี้ ขาด ตกลง ใน การ ที่ ปลูกษา หรือ นั้น

เหตุ ซึ่ง กำนัน ควร เรียก ผู้ใหญ่ บ้าน

ประชุมกัน

มาตรา ๒๕ ใน การ ที่ กำนัน ส้มควรว จะเรียก ผู้ใหญ่ บ้าน ทั้ง ปวง มา ประชุม ปลูกษา หรือ นั้น คือ

ประชุม เพื่อ ปลูกษา การ ทัว ไป

เดือน ละ ๒ ครั้ง

ข้อ ๑ โดย ปรกติ ให้ กำนัน กับ ผู้ใหญ่ บ้าน ประชุม พร้อม กัน ใน ต้น เดือน ครั้ง ๑ กลาง เดือน ครั้ง ๑ ทุก เดือน เพื่อ ไต่ถาม เหตุการ และ ปลูกษา หรือ การ ที่ จะรักษา หน้า ที่ ใน ตำบล ให้ เรียบ ร้อย

ประชุม เพื่อ สืบจับ โจร ผู้ร้าย

ข้อ ๒ ถ้า มี เหตุ โจร ผู้ร้าย ปล้น สดม หรือ ไล่ ค้อน โค กระบือ ใน ตำบล นั้น ไป หรือ มี โจร ผู้ร้าย แต่ ที่อื่น มา มั่ว สุม ใน ตำบล นั้น หรือ มี เหตุ ควร ส่งไป ว่า ลูก บ้าน ใน ตำบล นั้น บาง คน จะเกี่ยว ข้อง เปน โจร ผู้ร้าย ให้ กำนัน ประชุม ผู้ใหญ่ บ้าน พร้อม กัน เรียก ลูกบ้าน

ออก คิดตาม ใต้ ส่วน เอา ตัว โจร ผู้ร้าย และ ของ กลาง ตาม ควร แก่ การ

ประชุม เพื่อ เรียก ประกัน ลูกบ้าน ที่ ประพศิต ตัว ไม่ ดี

ข้อ ๓ ถ้า ลูกบ้าน คน ไต ประพศิต คน ให้ เปน ที่ ส่งไป ว่า เปน คน ประพศิต ตัว คือ เปน คน มัก คบ คนจร เทียว เตรี ใน เวลา คำ คั้น ก็ ตาม หรือ มัก เมามาย วิวาท บาด ทะเถาะ กับ เพื่อน บ้าน ก็ ตาม หรือ เปน คน โส ติด สุรา ยา ผีน เทียว เตรี จ เตรี ไม่ ทำ มาหา กิน โดย ปรกติ ก็ ตาม ถ้า กำนัน กับ ผู้ใหญ่ บ้าน ใน ตำบล นั้น ประชุม ปลูกษา เห็น ควร จะ เรียก ประกัน ทานบน ลูกบ้าน คน นั้น ก็ เรียก ได้ ถ้า ลูก บ้าน คน นั้น หา ประกัน ให้ ไม่ ได้ ก็ ให้ คุม ตัว ไป ส่ง กรมการ อำเภอ เพื่อ จะ ได้ ส่ง ไป ยัง ศาล ให้ บัง คับ ตาม กฎหมาย

ประชุม เพื่อ บังคับ ให้ ลูก บ้าน ย้าย ที่ อยู่ จาก ที่ เปลี่ยว

ข้อ ๔ ถ้า ลูก บ้าน คน ไต ไป ตั้ง ทับ กระท่อม หรือ เรือน โรง อยู่ใน ที่ เปลี่ยว ใน ตำบล นั้น ซึ่ง นำ กลัว จะ เปน อัน ตราย ด้วย โจร ผู้ร้าย หรือ นำ ส่งไป ว่า จะ เปน สำหนักัน โจร ผู้ร้าย การ อย่าง นี้ ให้ กำนัน กับ ผู้ใหญ่ บ้าน ใน ตำบล นั้น ประชุม ปลูกษา กันดู เมื่อ เห็น เปน การ ส้มควรว แล้ว จะ บัง คับ ให้ ลูก บ้าน คน นั้น ย้าย เข้า มา อยู่ เสีย ใน หมู่ บ้าน ราษฎร ก็ บังคับ ได้

ประชุม เพื่อ บ้อง กัน การ เลี้ยงชีพ

ใน ตำบล ให้ พัน ษยัน ทราย

ข้อ ๕ ใน เวลา ไต จะมี อัน ตราย แก่ การ ทำ มาหา กิน ของ ลูก บ้าน ใน ตำบล นั้น เช่น มี เหตุ น้ำ มาก หรือ น้ำ น้อย เกิน ไป เปน ต้น ให้ กำนัน กับ ผู้ใหญ่ บ้าน ทั้ง ปวง ประชุม ปลูกษา หรือ กั้น ใน การ ที่ จะ บ้อง กัน เยี่ยว ยา แก่ โจร

ภยันตราย ด้วยอากรที่จะแนะนำลูกบ้านให้ลงแรงช่วยกันได้ประการใด หรือเห็นเป็นการเหลือกำลัง จะต้องร้องเรียนต่อผู้ว่าราชการเมือง แด่กรมการขอคำสั่งแก่อำนาจรัฐบาลช่วยประการใด ก็ให้จัดการตามที่ปรึกษาหารือตกลงกันนั้น แต่ต้องช่วยกันเป็นธุระ ให้สำเร็จประโยชน์ในการนั้นตามสมควร

ประชุมเพื่อตัดสินความเกียจคร้าน

ข้อ ๖ ถ้าผู้ใหญ่บ้านในตำบลเกิดเกียจคร้านกันในหน้าที่ตำแหน่งราชการประการใด เมื่อกำนันเห็นเป็นความขัดข้องจะตัดสินให้เด็ดขาดด้วยลำพังตนเองไม่ได้ จะเรียกผู้ใหญ่บ้านทั้งปวงในตำบลนั้น ประชุมกันปรึกษาหารือ เอาความตกลงกันเป็นคำตัดสินก็ได้

ประชุมทำทะเบียน

ข้อ ๗ ในการที่จะสำรวจทะเบียนราษฎรต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ในราชการ เช่น การที่จะทำบัญชีไร่นา แลสิ่งซึ่งต้องพิกัตภาษีอากรในตำบลนั้น กำนันจะเรียกผู้ใหญ่บ้านทั้งปวง ประชุมกันตรวจทำบัญชีให้ถูกต้อง และให้ลงชื่อพร้อมกันเป็นพยานในบัญชีที่จะยื่นต่อเจ้าพนักงานก็ได้

ประชุมทำรายงาน

ข้อ ๘ ในการที่จะทำรายงานประจำ หรือรายงานจรอย่างใดใดยื่นต่อกรมการอำเภอ กำนันจะเรียกประชุมผู้ใหญ่บ้านในตำบลนั้นพร้อมกันตรวจสอบก่อน แลจะให้ลงชื่อเป็นพยานในรายงานนั้นก็ได้

ประชุมประกาศราชการ

ข้อ ๙ ในเวลาที่ผู้ว่าราชการเมืองมีหมายให้ประกาศข้อราชการอันใดแก่ราษฎร กำนัน

จะเรียกประชุมผู้ใหญ่บ้านในตำบลนั้นพร้อมกันชี้แจงให้เป็นที่เข้าใจข้อราชการอันนั้นแล้ว แลให้รับข้อราชการไปประกาศอีกชั้นก็ได้

ประชุมรักษาความเรียบร้อย

ในการนักขัตฤกษ์

ข้อ ๑๐ ในเวลาใดที่มีการนักขัตฤกษ์ หรือประชุมชนเป็นการใหญ่ในตำบลนั้น กำนันจะเรียกผู้ใหญ่บ้านพร้อมกันมา ให้ช่วยกันพิทักษ์รักษาความเรียบร้อยในที่อันนั้นก็ได้

ประชุมเพื่อรับผู้มีบรรดาศักดิ์

ข้อ ๑๑ ในเวลาที่มีการพิเศษ เช่นรับเสด็จพระราชดำเนิน หรือพระบรมวงศานุวงศ์เข้าราชการ หรือแขกเมืองที่มีบรรดาศักดิ์มาสู่ตำบลนั้น กำนันจะเรียกบรรดาผู้ใหญ่บ้านประชุมช่วยกันจัดการรับเสด็จ แลรับรองให้สมควรแก่ราชการก็ได้ แม้ถ้าเป็นการจำเป็นจะขอแรงลูกบ้านให้ช่วยก็ได้ แต่ห้ามมิให้เรียกรายลงเอาเงินทองทรัพย์สินของแก่ลูกบ้านด้วยประการใดใดเป็นอันขาด

ประชุมแจ้งข้อราชการแก่ผู้ตรวจ

ข้อ ๑๒ เวลากรมการอำเภอ หรือข้าหลวงผู้ว่าราชการเมือง แด่กรมการเมือง มาตรวจการในท้องที่ กำนันจะเรียกผู้ใหญ่บ้านในตำบล ประชุมพร้อมกันเพื่อแจ้งราชการก็ได้

หน้า ที่ กำนัน

มาตรา ๒๖ กำนันมีหน้าที่ โดยเฉพาะตัวดังนี้ คือ

ปกครองตำบล

ข้อ ๑ ให้เป็นธุระปรึกษาหารือกับผู้ใหญ่บ้านรักษาความเรียบร้อย คอยป้องกันแก้ไขอย่าให้มีเหตุโทษอันตรายแก่ราษฎรในตำบล

เอาตัว ผู้ละเมิด ส่งกรมการ อำเภอบน

ข้อ ๒ ถ้าลูกบ้านคนใดละเมิด หรือ ขัดคำสั่ง ผู้ใหญ่บ้าน หรือ ผู้ใหญ่บ้าน คำนอกเหนือเหนือเกิน แก้อำนาจ และหน้าที่ ให้กำนันคุมตัว ไป ส่ง กรมการ อำเภอบน ให้ ใ้ ใ้ ส่วนแต่ ร้อง ขอ ให้ ค้าต พิพากษา ลง โทษ ตามกฎหมาย

บอกเหตุ โจร ผู้ร้าย ต่อ กรมการ อำเภอบน

ข้อ ๓ ถ้า มี เหตุ โจร ผู้ร้าย หรือ การ คีร์น พ้น ทาง หรือ ว่า มี คนพาด ตั้ง ส้มคั พรอคพวก จะก่อ การ ร้าย ขึ้น ใน ตำบล ต้อง รឹบนำ ความ ไป แจ้ง ต่อ กรมการ อำเภอบน ถ้า หาก ว่า อาจจับ ตัว ผู้ร้าย ได้ ก็ ให้ จับ ตัว ไป ส่ง กรมการ อำเภอบน ด้วย

ช่วย ใน การ ทำอายุคีร์ณสูตร และ คราสิ้น

ข้อ ๔ ถ้า มี ผู้ มาขอ อายุคีร์ณสูตร หรือ สิ่งของ ก็ คีร์ หรือ ผู้ ต้อง โจรกรรม จะทำ กฎหมาย คราสิ้น หรือ มี ผู้ จะขอ ทำ ชัณสูตร ฆาตฆาต ก็ คีร์ ทั้ง นี้ ให้ กำนัน สึบ ส่วน พัง ข้อ ความ แล้ว รឹบนำ ตัว ผู้ ขอ แล ผู้ ต้อง อายุคีร์ และ ทริพย์ สิ่ง ของ กกลาง บรรดา ที่ จะพา ไป ได้ นั้น ไปยัง นาย อำเภอบน ถ้า สิ่ง ของ กกลาง อย่าง ใด จะพา ไป ไม่ได้ ก็ ให้ กำนัน ชัณสูตร ให้ รัู้ เห็น ว่า เป็น อย่าง ไร แล้ว นำ ความ ไป แจ้ง ต่อ นาย อำเภอบน ใน ขณะ นั้น

สึบจับโจร ผู้ร้าย แล ส่งตัวคน

ข้อ ๕ สึบ ส่วน คัดตาม จับโจร ผู้ร้าย แล ผู้ กระทำ ผิด กฎหมาย แล เรียก ตัว คน ส่ง ตาม บัทรหมาย แล คำสั่ง ของ กรมการ อำเภอบน

ส่งเคราะห์ คน เดินทาง

ข้อ ๖ ตุแถคน เดินทาง ซึ่ง ไม่มี เหตุควร

ส่งไสยว่า จะเปน ผู้ร้าย ให้ ได้ มี ที่ พัก ตาม ควร ถ้า เปน ที่ ส่งไสย ให้ พากั ไป ส่ง กรมการ อำเภอบน

ส่งเคราะห์ คนเดินทาง

ข้อ ๗ ถ้า ผู้ เดินทาง ด้วย ราชการ จะต้อง การ คน นำทาง หรือ จะขาด แคน พาหะนะ เสี่ยง อาหาร ลง ใน ระหว่าง ทาง จะ ร้อง ขอ ต่อ กำนัน ให้ ช่วย ส่งเคราะห์ กำนัน ต้อง ช่วย จัด หา ให้ ตาม ที่ จะทำ ได้ ถ้า หาก ว่า การที่ ช่วย เหลือ นั้น จะต้อง ออก ราคา ค่าจ้าง เพียง ใด ให้ กำนัน เร็ยัดเอา แก่ ผู้เดินทาง นั้น กำนัน ไม่ จำเปน จะต้อง ออก ทุน ทริพย์ ของคน แล ห้าม มี ให้ กะเกณฑ์ เอา ทริพย์ ส้มคั ของ ผู้ หนึ่ง ผู้ ใด เปน อันขาด

รักษา ยอด ดำมะโนครวั

ข้อ ๘ ให้ รักษา บัญชี ยอด หลังคา เรือนใน ตำบล นั้น แล คอย แก่ ไข เพิ่มเติม ให้ ถูก ต้อง กับ บัญชี ของ ผู้ ใหญ่บ้าน แล ทำ บัญชี ยอด ชาย หญิง ใน ตำบล รักษา ไว้ แล คอย แก่ ไข ให้ ถูก ต้อง ตาม ที่ คน จะ ไป อยู่ ที่ อื่น หรือ มา อยู่ แต่ ที่ อื่น หรือ เกิด ขึ้น ใหม่ แล ตาย ไป

ทำบัญชี สิ่ง ของ ต้อง ภาษี

ข้อ ๙ ทำ บัญชี ณา แล สิ่ง ซึ่ง ต้อง ภาษี อากร ใน แขวง นั้น ยื่น ต่อ กรมการ อำเภอบน ตาม พระ ราชบัญญัติ ภาษี อากร นั้น นำเก็บ ภาษี

ข้อ ๑๐ นำเจ้า พนักงาน เก็บภาษี อากร จาก ราษฎร ใน ตำบล นั้น แล ต้อง ตรวจตรา ให้ เก็บ แก่ กัน แต่ตาม พิกัด อัครา

รายงานเหตุการณ์ ต่อ กรมการ อำเภอบน

ข้อ ๑๑ กำนันรัู้ เห็นเหตุ ทุกข์ ร้อน ของราษฎร หรือ การ แปลก ปลาด เกิด ขึ้น ใน ตำบล ต้อง รឹบ รายงาน ต่อ กรมการ อำเภอบน ให้ทราบ แล

รายงานนี้ จะเขียนเป็นจดหมายยื่น หรือ จะ
ไปให้ ถ้อยคำ แจ่มความ ก็ได้

กำหนด ต้อง ถือน้ำ

ข้อ ๑๒ ถึง วรรคสุดท้าย ต้อง ไป ถือน้ำ
พระพิพัฒน์สัตยา ที่ เมืองใหญ่

อำนาจ กำหนด

มาตรา ๒๗ กำหนด นาย ตำบล มีอำนาจ
ดังนี้ คือ

เจ้าโจร ผู้ร้าย ได้

ข้อ ๑ ถ้าจับ โจร ผู้ร้าย ได้ จะจำ ไซ้ตรวน
บ่วงกัน มิให้ หลบหนี ก็ได้ แต่ให้ รับ ส่ง
กรมการ อำเภอ

อำนาจเหนือ ผู้ใหญ่ บ้าน

และ ราษฎร

ข้อ ๒ ถ้า กำหนด บังคับ ราชการ ตามหน้าที่
ผู้ใหญ่ บ้าน แล ราษฎร มิ กระทำตาม หรือ เท
ทุบาย หลอก หลวง กำหนด ประการใด ผู้นั้น มิ
ความผิด ต้อง ระวัง โทษ ปรับ เงิน ไม่
เกิน ๒๐ บาท สถาน ๑ จำ ไซ้ ไร่ ไม่เกิน เดือน ๓
สถาน ๑ หรือ พัง ปรับ แล จำ ด้วย ทั้ง ๒ สถาน
ให้ กำหนดคุม ตัว ผู้นั้น ไป ส่ง กรมการ อำเภอ
ได้ ส่วน ขอ ให้ ศาล ปรับ โทษ ตาม
โทษานุโทษ

เปรียบเทียบความ พัง

ข้อ ๓ ความ พัง กำหนด โดย ทุนทรัพย์
หรือ เบี้ย ปรับใหม่ ไม่เกิน ๓๐๐ บาท แล เป็น ความ
ซึ่ง มิ มีโทษ หลวง เหล่า นี้ เกิด ขึ้น ใน ตำบลใด
หรือ ตัว เจ้าเลย อยู่ใน ตำบลใด ถ้า โจทย์ มา
ร้อง ฟ้อง ต่อ กำหนด ก็ ให้ กำหนด นาย ตำบลนั้น
มีอำนาจที่จะ เรียกตัว เจ้าเลย แล พยาน มา ได้ ถ้าม
แล เปรียบเทียบ ให้ แล้ว ต่อ กัน ตาม สมควร
โดย ไม่ ต้อง ไป ร้อง ฟ้อง ยัง โรง ศาล ก็ได้

ใน การ เปรียบเทียบ นี้ ถ้า โจทย์ เจ้าเลย
ยอม กัน ตาม คำ เปรียบเทียบ ให้ ความ นั้น
เป็น แล้ว ต่อ กัน โจทย์ หรือ เจ้าเลย จะ เอาคดี
เรื่อง นั้น ไป ร้อง ฟ้อง ยัง โรง ศาล ต่อ ไป
อีก ไม่ ได้ ถ้า หาก ว่า โจทย์ หรือ เจ้าเลย ไม่ ยอม
ตาม คำ เปรียบเทียบ ก็ ให้ กำหนด บอก โจทย์
ให้ ไป ร้อง ฟ้อง ว่า กล่าว กัน ตาม โรง ศาล
ถ้า โจทย์ เจ้าเลย ยอม ตาม คำ เปรียบเทียบ แล้ว
แล ภายหลัง ฝ่ายใด ไม่ กระทำ ตาม ยอม นั้น
ให้ กำหนด นาย ตำบล ขอ อำนาจ ศาล ซึ่ง ได้ บังคับ
คดี ท้อง ที่ ตำบล นั้น บังคับ คุม ความ ฝ่าย นั้น
ให้ กระทำ ตาม ยอม นั้น ได้ ทุก ประการ

โทษกำหนด ระเบิด หน้า ที่

มาตรา ๒๘ ถ้า กำหนด ระเบิด หน้า ที่ ที่ ว่า
มานี้ แล้ว ประการใด ต้อง ปรับใหม่ ถาน ระเบิด
ตามบรรดาศักดิ์ศักดินา ๔๐๐ ไร่ ใหม่ ถานหนึ่ง เป็นเงิน
ไม่เกิน ๔๘ บาท ตาม ความผิด แล เหตุผล
ยก ขึ้น เป็น พิไนย หลวง แต่ ถ้า ความผิด ที่
กระทำ นั้น ต้อง ระวัง โทษ ตาม พระราชกำหนด
กฎหมาย เกิน ถาน ระเบิด ขึ้นไป ต้อง รับ พระราช
อาญา ตาม โทษานุโทษ ใน กระทั่ง ที่ หนัก นั้น
เหตุ ที่ ต้อง เปลี่ยน กำหนด

มาตรา ๒๘ เหตุ ยัน จะ ต้อง ตั้ง กำหนดใหม่
นั้น มีอยู่ ๓ ประการ คือ

เพราะ ออก จาก ผู้ใหญ่ บ้าน

ข้อ ๑ กำหนด คนใด ออก จาก ตำแหน่ง
ผู้ใหญ่ บ้าน ไม่ ว่า ด้วย เหตุใดใด ต้อง ขาด จาก
ตำแหน่ง กำหนด ด้วย

เพราะ ผู้ใหญ่ บ้าน ขอ ให้ ออก

ข้อ ๒ ถ้า ผู้ใหญ่ บ้าน ใน ตำบล เดียว
โดย มาก ด้วย กัน จะ ขอ เปลี่ยน กำหนด ใน ตำบล
นั้น เมื่อใด ก็ได้

เพราะมีความผิดหรือไม่สามารถ

ข้อ ๓ ถ้ากำนันมีความผิดหรือไม่สามารถ จะทำการในหน้าที่ให้เรียบร้อย ผู้ว่าราชการเมืองจะให้เลือกกำนันเปลี่ยนใหม่ก็ได้ ตั้งกำนัน

มาตรา ๓๐ เมื่อตำแหน่งกำนันในตำบลใดว่างลงให้นายอำเภอประชุมผู้ใหญ่บ้านในตำบลนั้นเลือกสรรกันเป็นกำนันคน ๑ ภายใน ๓๕ วัน เมื่อเลือกสรรได้ผู้ใดให้กรรมการอำเภอเรียกทะเบียนราษฎรทั้งปวงสำหรับกำนันมามอบแก่ผู้นั้น

ผู้ใหญ่บ้านทำการแทนกำนัน

มาตรา ๓๑ ถ้ากำนันทำการในหน้าที่ไม่ได้ในครั้งหนึ่งคราวหนึ่งเช่นไปทางไกลเป็นต้นให้มอบอำนาจแต่หน้าที่ไว้แก่ผู้ใหญ่บ้านคนใดคนหนึ่งซึ่งอยู่ในตำบลเดียวกันให้ทำการแทนแต่ให้ผู้แทนนี้มีอำนาจแต่รับผลประโยชน์ซึ่งเกิดขึ้นในระหว่างที่ทำการแทนกำนันเต็มที ในตำแหน่งกำนันแต่การที่กำนันจะมอบหมายหน้าที่ให้ผู้ใหญ่บ้านทำการแทนเช่นนี้ให้บอกผู้ใหญ่บ้านในตำบลเดียวกันแต่กรรมการอำเภอให้ทราบไว้ด้วย

ตำรวจตำบล

มาตรา ๓๒ ในตำบลหนึ่งให้มีตำรวจสำหรับเป็นผู้อยู่ช่วยการรับใช้สอยของกำนัน ๒ คน ผู้ที่เป็นตำรวจนี้แล้วแต่กำนันจะขอร้องให้ผู้ใดเป็นพร้อมด้วยความเห็นชอบของผู้ว่าราชการเมือง

หมวดที่ ๕

ว่าด้วยลักษณะปกครอง

อำเภอแต่เมืองขึ้น

กำหนดอำเภอ

มาตรา ๓๓ ท้องที่หลายตำบลรวมกันคือ

ในที่ที่มีคนมาก

ข้อ ๑ ท้องทุ่งที่รวมที่มีพลเมืองมากกำหนดโดยจำนวนพลเมืองราว ๑๐๐๐๐ เป็นประมาณให้กำหนดเป็นท้องที่อำเภอ ๑

ในที่ที่มีคนน้อย

ข้อ ๒ ถ้าเป็นท้องที่อยู่ระหว่างป่าหรือภูเขาอันมีพลเมืองน้อยหรือตั้งบ้านเรือนแยกย้ายกันไปเป็นแห่งๆ ให้กำหนดโดยระยะทางที่จะพึงเดินไปมาได้ตลอดท้องที่ราว ๑๒ ชั่วโมงเป็นอำเภอ ๑ ที่ว่าง

ข้อ ๓ ท้องที่ว่างซึ่งเป็นป่าพงดงเขาที่ไม่มีทำเลบ้านเรือนราษฎรจะมากน้อยเท่าใดถ้าอยู่ใกล้ติดต่อกับท้องที่อำเภอใดให้จัดเป็นท้องที่ฝากขึ้นอยู่ในอำเภอซึ่งติดกันกับที่ว่างนั้น

ตำแหน่งกรรมการอำเภอ

มาตรา ๓๔ พนักงานบังคับและข้าราชการต่าง ๆ ในอำเภอ ๑ นั้นให้มีตำแหน่งกรรมการอำเภอ ดังนี้คือ นายอำเภอคน ๑ ถ้อยศักดิ์ ๖๐๐ ไร่ เป็นผู้บังคับรับผิดชอบในราชการบรรดามีในอำเภอทั่วไป

ปลัดอำเภอ ถ้อยศักดิ์ ๔๐๐ ไร่ มีที่คนตามควรแก่ราชการเป็นผู้ช่วยราชการนายอำเภอในการทั้งปวงเว้นแต่การเก็บภาษีอากร

สมุหบัญชีอำเภอ ถ้อยศักดิ์ ๔๐๐ ไร่ มีที่คนตามควรแก่ราชการเป็นผู้ช่วยนายอำเภอในการเก็บภาษีอากร

พนักงานในอำเภอ นอกจากกรรมการที่ว่ามานี้ ในอำเภอ ๑ ให้มีเสมียนและตำรวจอีกมากน้อยตามสมควรแก่ราชการ

วิธี เลือก นาย อำเภอ

แต่เดิม นาย อำเภอ

มาตรา ๓๕ การที่จะเลือก แดตั้ง ตำแหน่ง นาย อำเภอ นั้น ให้ผู้ว่า ราชการ เมือง เลือก สรร นาย ซึ่ง ทรง คุณวุฒิ ยืน ส้มควร กล่าว คือ ต้อง อยู่ใน ท้อง ที่ อำเภอ

ข้อ ๑ ซึ่ง ตั้ง บ้าน เรือน อยู่ ใน ท้อง ที่ อำเภอ ที่ จะ ได้ บังคับ นั้น หรือ เมื่อ ได้ เป็น นาย อำเภอ จะ ไป ตั้ง บ้าน เรือน อยู่ ใน ท้อง ที่ อำเภอ นั้น ได้ ประการ ๑

ต้อง เคย เป็น กรรมการ

เป็น มุท นาย หรือเป็น คฤหบดี

ข้อ ๒ เป็น ผู้เคย รับ ราชการ ใน ตำแหน่ง เป็น มุท นาย หรือเป็น กรรมการ หรือเป็น คฤหบดี ใน อำเภอ นั้น ประการ ๑

ต้อง เป็น คน ใน บังคับ ไทย

ข้อ ๓ เป็น คน ใน บังคับ พระราช กำหนด กฎหมาย ประการ ๑ ให้เลือก สรร ผู้ ส้มควร อย่างนี้ อำเภอ ๑ ไม่ต่ำกว่า ๓ คน จด ชื่อ แดคำ ชี้แจง คุณวุฒิ หรือ ข้ำ หวดง เทศาภิบาล เลือก สรร อีก ชั้น ๑ ถ้า เห็น ส้มควร ผู้ใด ให้ ข้ำ หวดง เทศาภิบาล มีหมาย ตั้ง แล้ว ให้ มี ไป บอก เข้า ไป ณ กรุง เทพ ฯ

วิธี เลือก ปลัด

และ สมุหบาณชี้ อำเภอ

มาตรา ๓๖ การเลือก การ ตั้ง ปลัด แดสมุหบาณชี้ อำเภอ นั้น ให้ นาย อำเภอ เลือก สรร ผู้ซึ่ง ทรง คุณวุฒิ ตั้ง ว่า มา ใน ข้อ ก่อน ซึ่ง คน เห็น ส้มควร หรือ ต่อ ผู้ว่า ราชการ เมือง ผู้ว่า ราชการ เมือง นำบาณชี้ ราย ชื่อ ชี้แจง ต่อ ข้ำ หวดง เทศาภิบาล ฯ เห็น ส้มควร แล้ว ก็ ให้ ออก หมาย ตั้ง ได้

ข้ำ หวดง เทศาภิบาล

มี อำนาจ เปลี่ยน กรรมการ อำเภอ

มาตรา ๓๗ ข้ำ หวดง เทศาภิบาล มี อำนาจ ที่ จะ ถอด ถอน มัดดี เปลี่ยน และ ย้าย ตำแหน่ง กรรมการ อำเภอ ได้ ทุก ตำแหน่ง

ตรา ตำแหน่ง นาย อำเภอ

มาตรา ๓๘ ให้ มี ดวง ตรา ตำแหน่ง นาย อำเภอ ทุก อำเภอ สำหรับ ประทับ กำกับ ชื่อ ใน หนังสือ สำคัญต่าง ๆ ซึ่ง ทำ ใน นาม แด หน้า ที่ กรรมการ อำเภอ แด ห้าม มิ ให้ ใช้ ดวง ตรา อย่าง อื่น ประทับ

ลักษณะ ทำ การ แทน

นาย อำเภอ นาย อำเภอ มอม ให้ ปลัด แทน ได้

มาตรา ๓๙ เวลานั้น นาย อำเภอ บ่อย เจ็บ หรือ มี ที่ ไป หรือ จะ ทำ การ ไม่ได้ ด้วย เหตุ ใด ใด ซึ่ง จะ เป็น การ ขัด ขวาง แก่ หน้า ที่ ของ นาย อำเภอ ให้ นาย อำเภอ มอม ชุระ แด ดวง ตรา แก่ ปลัด อำเภอ คน ใด คน หนึ่ง รักษา การ แทน กว่า จะ มา ทำ การ ได้ ตั้ง แต่ ก่อน ผู้แทน ย่อม มี อำนาจ แด หน้า ที่ เสมอ นาย อำเภอ ทุก อย่าง แต่ การ ที่ แทน นี้

ไม่ควร ให้ แทน โดย ไม่ จำ เป็น

ข้อ ๑ ถ้า นาย อำเภอ ยัง พ้อ จะ ทำ การ ได้ หรือ ที่ ไป เป็น แต่ น้อย วัน นาย อำเภอ จะ ไม่ ตั้ง ผู้แทน ก็ได้ ทั้งนี้ ให้ นาย อำเภอ พิจารณา หัก แต่ อย่า ให้ เสีย ประโยชน์ ของ ราชการ เป็น ประมาณ

แทน กัน ใน เวลา มิได้ มอม

ข้อ ๒ ถ้า หาก ว่า นาย อำเภอ ทำ การ ไม่ได้ แต่ มิ ได้ มอม การ ให้ ผู้ใด ใด ไว้ จะมี การ อันใด เกิด ขึ้น ใน เวลา นั้น ปลัด อำเภอ ซึ่ง เป็น หัวหน้า ได้ ทำ การ แทน นาย อำเภอ ทุก อย่าง

เว้นไว้แต่หน้าที่ซึ่งจำกัดไว้ว่า เป็นหน้าที่
เฉพาะแก่ตำแหน่ง นายอำเภอ

ต้อง บอก การ

ที่ แทน กัน ให้ผู้ว่าราชการ เมือง ทราบ

ข้อ ๓ ถ้า นายอำเภอ ได้มอบให้ปลัดอำเภอ
คนใด เป็นผู้ ทำ การ แทน ต้อง บอก เข้า ไป ให้
ผู้ว่าราชการ เมือง ทราบ ทุก ครั้ง

หน้าที่ กรรมการ อำเภอ

มาตรา ๔๐ หน้าที่ ของ กรรมการ อำเภอ ซึ่ง
จะกล่าว ต่อ ไป นี้ ถ้า มิ ได้ จำกัด ไว้ว่า เป็น
หน้าที่เฉพาะ ใน ตำแหน่ง นายอำเภอ แล้ว ให้
พึง เข้าใจว่า เป็น หน้าที่ รวม กัน ใน กรรมการ อำเภอ
กล่าว คือ นายอำเภอ จะต้อง รู้ เห็น และ รับ
ผิด ชอบ ทัว ไป แต่ จะ ให้ ปลัด อำเภอ
หรือ สุ่มหมายผู้ อำเภอ เป็นผู้ ช่วย ทำ หรือ ทำ
แทน ก็ได้ แต่ ผู้ช่วย นั้น ก็ ต้อง ทำ แต่ ตาม
อนุมัติ ของ นาย อำเภอ

หน้าที่ รักษา ความ เรียบร้อย ใน ท้อง ที่

มาตรา ๔๑ กรรมการ อำเภอ ต้อง เป็น ชุระ
รักษา ความ เรียบ ร้อย ใน ท้อง ที่ อำเภอ ของ ตน
ทัวไป ตาม หน้าที่ ใน ส่วน นี้ คือ

ต้อง คอย สืบ ส่วน

เหตุ การ แต่ บัง กัน การ เลื่อม เลี่ย

ข้อ ๓ กรรมการ อำเภอ จะต้อง คอย สืบ ส่วน
ตรวจ ทรา เหตุ การ ต่าง ๆ ใน ท้อง ที่ จังหวัด
อำเภอ นั้น ถ้า มี เหตุ การ อัน ใด เกิด ขึ้น
ซึ่ง จะ เป็น ทุกข์ โทษ โภย แก่ ราษฎร หรือ ให้
เลื่อม เลี่ย ราชการ ต้อง รับ จัด การ บัง กัน
และ ระวัง ความ เลื่อม เลี่ย นั้น โดย เต็ม กำลัง แต่
อำนาจ ที่ จะ พึง ทำ ได้ ถ้า เหลือ กำลัง ก็ ต้อง
รับ แจ้ง ต่อ ผู้ว่าราชการ เมือง ให้ ทราบ โดย เร็ว

ช่วย ระวัง ทุกข์ ร้อน ของ ราษฎร

ข้อ ๒ ถ้า ราษฎร คน ใด มีความ ทุกข์ ร้อน
จะ มา ร้อง ต่อ กรมการ อำเภอ โดย เป็น ผู้ มี
หน้าที่ รักษา ราชการ ใน ท้อง ที่ อัน นั้น ขอ
อำนาจ แผ่นดิน คู่มี ครอง บัง กัน ให้ พ้น
ความ ทุกข์ ร้อน กรมการ อำเภอ จะ ต้อง เอา
เป็น ชุระ ช่วย ส่งเคราะห์ ราษฎร โดย ชอบ ชรรวม ทุก
ประการ ถ้า เป็น การ เหลือ กำลัง แด่ อำนาจ ที่
จะ ทำ ได้ ก็ ให้ นำ ความ แจ้ง ต่อ ผู้ว่าราชการ
เมือง ให้ ทราบ

หน้าที่ จัด การ ปกครอง ท้อง ที่

มาตรา ๔๒ กรรมการ อำเภอ ต้อง เอา ใจ ได้
ตรวจ ทรา จัด การ ปก ครอง ท้อง ที่ ให้ เรียบ ร้อย
ตาม หน้าที่ ใน ส่วน นี้ คือ

ต้อง สมาคม กับ กำนัน ผู้ใหญ่ บ้าน

ข้อ ๓ กรรมการ อำเภอ จะต้อง สมาคม กับ
เศย และ หมั้น ปกฤษา หา รือ กับ กำนัน ผู้
ใหญ่ บ้าน ทั้ง ปวง ตลอด จังหวัด อำเภอ นั้น แต่
หมั้น ได้ ส่วน ตัก เดือน แล ชี้ แจง ให้ กำนัน
ผู้ใหญ่ บ้าน เข้า ใจ รักษา หน้าที่ ของ ตน

ต้อง ช่วย แก่ ไข

ความ ขัด ข้อง ของ กำนัน ผู้ใหญ่ บ้าน

ข้อ ๒ ถ้า หาก ว่า จะ มี การ เกี้ยง แยัง ขึ้น
ใน ระหว่าง กำนัน ผู้ใหญ่ บ้าน หรือ ความ ขัด
ข้อง เกิด ขึ้น ใน หน้าที่ ของ กำนัน ผู้ใหญ่ บ้าน
กรมการ อำเภอ ต้อง เอา เป็น ชุระ ที่ จะ ระวัง ความ
เกี้ยง แยัง แต่ ข้อ ขัด ข้อง ทั้ง ปวง ให้ กำนัน
ผู้ใหญ่ บ้าน ได้ ทำ การ ตาม หน้าที่ โดย สดวก

ต้อง แก่ ไข อย่า ให้ ราษฎร

ได้ ความเดือดร้อน จาก กำนัน ผู้ใหญ่ บ้าน

ข้อ ๓ ถ้า ราษฎร ได้ ความ เดือดร้อน เพราะ
การ บัง คับ บัญชา ของ กำนัน ผู้ใหญ่ บ้าน
ประการ ใด กรมการ อำเภอ จะ ต้อง เอา เป็น
ชุระ ที่ จะ ว่า กล่าว แก่ ไข ให้ เรียบ ร้อย ตลอด ไป

ต้อง รับ ตั้ง กำหนด ผู้ใหญ่ บ้าน

เวลา ตำแหน่ง ว่าง

ข้อ ๔ ถ้า ตำแหน่ง กำหนด นายตำบล ไต หรือ ว่า ตำแหน่ง ผู้ใหญ่ บ้าน หมู่ บ้าน ไต ใน จังหวัด อำเภอ นั้น ว่าง ลง กรมการ อำเภอ ต้อง จัด การ ตั้ง กำหนด ผู้ใหญ่ บ้าน ขึ้น ใหม่ ตาม ลักษณะ ที่ ว่า ไว้ ใน พระราชบัญญัติ นี้ ภายใต้ กำหนด

หน้าที่ ตรวจ ท้อง ที่

มาตรา ๔๓ กรมการอำเภอ ต้อง หมั่น เกี่ยว ตรวจ การ ตาม ตำบล แด หมู่ บ้าน แด ท้อง ที่ ใน จังหวัด อำเภอ นั้น เนื่อง ๆ ตาม หน้าที่ ใน ส่วน นี้ คือ

ต้องไปตรวจ ท้อง ที่

ตำบล หนึ่ง เดือน ละ ครั้ง

ข้อ ๑ กรมการอำเภอ จะ ต้อง ไป ตรวจ ตรวจ การตาม ตำบล แด หมู่ บ้าน ใน จังหวัด อำเภอ ของ ตนเอง ๆ อย่าง น้อย ที่ สุด จะ ต้อง ไป ตรวจ การ ใน ตำบล ๑ ไม่ ต่ำ กว่า เดือน ละ ครั้ง ๑ เว้น ไว้ แต่ อำเภอ ไต มี ตำบล บ้าน ป่า บ้าน คอน ซึ่ง หนทาง ไป มา กันดาร ในบางระดั จะ เว้น การตรวจ เลี้ยวบ้าง ใน ระดั ที่ ไป มา ยาก นั้น ก็ ได้ แต่ กำหนด ที่ ว่า มา นี้ ต้อง เข้าใจ ว่า ใน เวลา ที่ การ เป็น ปกติ อยู่ เพราะ ฉนั้น ถ้า หาก ว่า มี เหตุ การ อย่าง ไต เช่น เกิด การโจร ผู้ร้าย เป็น ต้น เกิด ขึ้น ใน ตำบล ไต เมื่อ ไต ซึ่ง จำ เป็น จะ ต้อง จัด การ ให้ เรียบ ร้อย กรมการ อำเภอ จะ ต้อง รับ ไป ยัง ตำบล นั้น โดย ทัน ที่ ไม่ ว่า จะ ไป ได้ ง่าย หรือ ยาก ปรการ ไต

ต้อง หมั่น ไป ตรวจ

ในเวลา มี ราชการ ใน ท้อง ที่

ข้อ ๒ ถ้า หาก ว่า การ ที่ จะ ต้อง ตรวจ หรือ จัด ตาม ตำบล แด หมู่ บ้าน ไต ยัง ไม่ สำเร็จ หรือ ยัง ไม่ ควร ใ้ว่างใจ ว่า จะ เรียบ ร้อย ได้ เป็น

หน้าที่ ของ กรมการ อำเภอ จะ ต้อง หมั่น ไป ยัง ตำบล แด หมู่ บ้าน นั้น แม้ ที่ สุด ควร จะ ค้าง คั้น วัน อยู่ ใน ที่ นั้น ก็ ต้อง ค้าง ต้องหมาย ต่อ ประโยชน์ ของ ราชการ บ้านเมือง เป็น ประมาณ

หน้าที่ สืบจับ โจร ผู้ร้าย

มาตรา ๔๔ กรมการ อำเภอ ต้อง จัด การ ลอด แนม สืบจับ โจร ผู้ร้าย ซึ่ง ซุ่ม ซ่อน แอบ แฝง อยู่ ใน จังหวัด อำเภอ นั้น หรือ จะ เข้า มา แต่ ที่อื่น ตาม หน้าที่ ใน ส่วน นี้ คือ

ต้อง หมั่น ตัก เดือน กำหนด

ผู้ใหญ่ บ้าน ให้ สืบจับ โจร ผู้ร้าย

ข้อ ๑ กรมการ อำเภอ จะ ต้อง หมั่น ตรวจ ตรา ตัก เดือน ให้ กำหนด ผู้ใหญ่ บ้าน คอย สืบ จับ คนพาด แด โจร ผู้ร้าย เลียน หนาม แผ่นดิน อย่า ให้ ละเลย

ต้อง จัด ที่ พัก พด ตระเวร แด จัด การ ตระเวร

ข้อ ๒ ถ้า ท้อง ที่ อำเภอ ไต ข้ำ หลวง เทศาภิบาล ได้ จัด พด ตระเวร ขึ้น กรมการ อำเภอ จะ ต้อง จัด ที่ พัก พด ตระเวร ใน อำเภอ นั้น ตาม ท้อง ที่อื่น ส้มควร แด จัด พด ตระเวร แยก ย้าย กัน เกี่ยว ลอด แนม สืบจับ โจร ผู้ร้าย ตลอดจน ท้อง ที่ อำเภอ นั้น ด้วย

ต้อง ไป ไต่ ส่วน ยัง ที่ เกิด เหตุ โจร ผู้ร้าย

ข้อ ๓ ถ้า เกิด เหตุ โจร ผู้ร้าย ปล้น สัตมภ์ หรือ ดีชิง หรือ ซ้ำ พัน กัน ตาย หรือ มี คน ตาย ลง โดย เหตุ นำ สงได้ยว่า จะมี ผู้อื่น กระทำ ให้ ตาย ในที่ ไต ใน จังหวัด อำเภอ นั้น เมื่อ ไต กรมการ อำเภอ ต้อง รับ ไป ยัง ท้อง ที่ สืบ ส่วน ผู้รู้ เห็น แด ติดตาม เขา ตัว ผู้ กระทำ ฝึก ให้ ได้ โดย เร็ว ถ้า หาก ว่า ผู้ กระทำ ฝึก หลบ หนี ก็ ให้ แด พด ตระเวร หรือ กำหนด ผู้ใหญ่ บ้าน ถูก บ้าน รับ ติดตาม เขา ตัว โดย แฉง แฉง

ต้องรายงานการโจรผู้ร้าย

ต่อผู้ว่าราชการเมือง

ข้อ ๔ ในการสืบจับโจรผู้ร้ายตั้งว่ามา
นี้ ถ้าได้ตัวผู้ร้ายก็ดี หรือยังไม่ได้ตัว
แต่สืบส่วนใดก็ตามประการใด กรมการ
อำเภอต้องรีบทำรายงาน แลส่งตัวโจร
ผู้ร้ายแลของกลางที่จับได้ แลรายงานไว้
ส่วนไปยังผู้ว่าราชการเมืองโดยเร็ว

หน้าที่คุมขังนักโทษ

มาตรา ๔๕ กรมการอำเภอเป็นพนักงาน
คุมขังนักโทษ แลจำเลยความซึ่งควรคุมขัง
ในระหว่างคดี ตามหน้าที่ในส่วนนี้ คือ

คุมขังนักโทษตามคำสั่งศาล

แลนักโทษในระหว่างไต่สวน

ข้อ ๑ นักโทษซึ่งศาลได้ตัดสินให้คุมขัง
ไว้ในตารางอำเภอก็ตาม หรือโจรผู้ร้าย
ที่จับมาได้ แลยังกำลังไต่สวนก่อนที่จะสั่ง
เข้ามายังศาลากลางก็ตาม หรือผู้ต้องกล่าว
หาว่ากระทำผิดในคดีมีโทษหลวง ซึ่ง
พลตระเวน หรือกำนันผู้ใหญ่บ้านจับมาส่งก็ตาม
บรรดาคนอยู่ในระหว่างโทษระหว่างคดี ซึ่ง
จะให้มิประกันมิได้ หรือจะหาประกันให้
ไม่ได้เหล่านี้ เป็นหน้าที่ของกรมการอำเภอ
จะต้องคุมขังไว้กว่าจะได้สั่ง หรือได้ปล่อย
ตัวคนเหล่านั้นไป ตามควรแก่พระราชกำหนด
กฎหมาย

ห้ามมิให้กรมการอำเภอ

คุมขังคนไว้โดยไม่มีหลักประกัน

ข้อ ๒ แต่การที่คุมขังผู้คนตั้งว่ามานี้
ต้องเข้าใจว่า

(๑) จะเขาไว้โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร
ไม่ได้กล่าว คือ ต้องมีคำตัดสินหรือมี

โทษ หรือมีคำสั่งศาล หรือที่จะจับ
มาได้ ในคดีอันใดอันหนึ่ง

(๒) จะเขาไว้ให้เข้าวันไปกว่าที่จำเป
นั้นไม่ได้กล่าว คือ เมื่อจับตัวคนซึ่งต้องหา
ในคดีมีโทษหลวงมาได้ ต้องลงมือไต่สวน
แต่ภายใน ๔๘ ชั่วโมง ถ้าความจะต้อง
ส่งไปยังศาลใด ต้องรีบส่งไปโดยเร็ว
ถ้าคุมขังไว้มีกำหนด ถึงกำหนดต้อง
ปล่อยทันที

หน้าที่เรียกตัวคนส่ง

มาตรา ๔๖ กรมการอำเภอเป็นพนักงานที่
จะเรียกตัวคนส่งตามโฉนดบัตรหมาย ตาม
หน้าที่ในส่วนนี้ คือ

ส่งคนตามหมาย

ข้อ ๑ ถ้ามีโฉนดบัตรหมาย มาแต่
ศาลหรือที่ว่าการเมืองก็ดี หรือสูตรนารายณ์
มาแต่ที่อื่นก็ดี จะต้องการตัวผู้คนซึ่งมา
อยู่ในจังหวัดอำเภอ นั้น เป็นหน้าที่ของ
กรมการอำเภอ จะต้องสั่งกำนันผู้ใหญ่บ้าน
ให้เอาตัวผู้นั้นส่งไปตามคำสั่ง ในโฉนด
บัตรหมาย

ส่งคนตามสูตรนารายณ์

ข้อ ๒ การที่จะเรียกตัวคนส่งไปตาม
สูตรนารายณ์ต่างเมืองนั้น กรมการอำเภอ
ต้องพาตัวคนไปยังศาลที่ใกล้ ให้ผู้
พิพากษาไต่สวนให้ถูกต้องตัวคนที่จะส่ง
นั้นเสียก่อน เมื่อผู้พิพากษามีคำสั่งประการ
ใด ก็ให้กระทำตาม

ส่งตัวจำนำ

ข้อ ๓ ถ้าหากว่าไม่ได้ตัวผู้ที่จะต้องส่ง
คงได้แต่ตัวจำนำ ต้องส่งตัวจำนำไปยัง
ศาลที่ใกล้เหมือนกัน เพื่อให้ผู้พิพากษา

พิจารณา ดูเสีย ก่อน ว่า ตัว ผู้ เป็น จานำ นั้น
ต้อง ด้วย บท กฎหมาย จะ ต้อง ส่ง หรือ เรียก
แต่ ประกัน ทาน บนไว้ ระวังการ ไต ต่อ ได้ คำ สั่ง
ของ ผู้ พิพากษา จึง ให้ ทำ ตาม คำ สั่ง นั้น

หน้าที่ รับ หมายดี ทำ ชันสูตร แด ตราสิน

มาตรา ๔๖ กรมการ อำเภอบ เป็น พนักงาน
ทำ ชันสูตร บาด แผล ทำ กฎหมาย ตรา สิน
แต่ รับ หมายดี ตาม หน้า ที่ ใน ส่วน นี้ คือ

ทำ ชันสูตร

ข้อ ๑ ถ้า ผู้ ถูก กระทำ ร้าย จะ ทำ ชันสูตร
บาดแผล ของ ตน เพื่อ เป็น หลัก ถาน ใน ทาง
ความ ดี ตาม หรือ พรรคพวก ผู้ ตาย จะ ขอ ให้
ชันสูตร ศพ เพื่อ จะ ให้ เป็น หลัก ถาน ใน เหตุ
ความ ตาย นั้น ก็ ตาม ทั้ง นี้ เป็น หน้า ที่ ของ
กรมการ อำเภอบ ที่ จะ ทำ ชันสูตร ตาม วิ ชี ที่
บังคับ ไว้ ใน กฎหมาย ถ้า แด การ ชันสูตร นั้น
จะ มา ทำ ยัง ที่ ว่า การ อำเภอบ ไม่ได้ กรมการ
อำเภอบ ก็ ต้อง ไป ชันสูตร ให้ ถึง ท้อง ที่

ทำ ตราสิน

ข้อ ๒ ถ้า ผู้ ถูก โจรกรรม จะ ทำ กฎหมาย
ตราสิน ให้ เป็น หลัก ถาน ใน ทาง ความ ดี เป็น
หน้า ที่ ของ กรมการ อำเภอบ จะ ต้อง ทำ คำ
กฎหมาย ตรา สิน ตาม วิ ชี บังคับ ไว้ ใน กฎหมาย

รับ หมายดี

ข้อ ๓ ถ้า มี ผู้ ขอ หมายดี ตัว คน หรือ สิ่ง ของ
ก็ เป็น หน้า ที่ ของ กรมการ อำเภอบ ที่ จะ รับ
แด ทำ หนังสือ หมายดี ตาม วิ ชี ที่ บังคับ ไว้ ใน
กฎหมาย แด การ ที่ รับ หมายดี นี้

(๑) ถ้า หมายดี ตัว คน เมื่อ ทำ หนังสือ หมายดี
แล้ว ให้ กรมการ อำเภอบ รับ ส่ง คน ทั้ง ๒
ฝ่าย แด หนังสือ หมายดี ไป ยัง ศาล

(๒) ถ้า หมายดี สิ่ง ของ ให้ รักษา สิ่ง ของ

ต้อง หมายดี ไว้ ที่ ที่ ว่า การ อำเภอบ ถ้า เป็น ของ
ไม่ พึ่ง เคลื่อน จาก ที่ แด จะ เขา มา รักษา ไว้ ที่
ที่ ว่า การ อำเภอบ ไม่ได้ ก็ ให้ มอบ กำ นัน ซึ่ง
ได้ ว่า ก่อว ท้อง ที่ ตำบล ที่ มี ของ นัน รักษา
ไว้ ใน ระหว่าง หมายดี ตาม ข้อ บังคับ ใน
กฎหมาย วิ ชี หมายดี นั้น

(๓) หน้า ที่ การ รับ หมายดี นี้ ทำ ได้ แต่ นาย
อำเภอบ ถ้า นาย อำเภอบ เป็น ผู้ เกี่ยวข้อง ใน
การ หมายดี นั้นเอง ต้อง เห็น นาย อำเภอบ ที่
ใกล้ เคียง มา ทำ

หน้า ที่ ทำ บริคณห์สัญญา แด หนังสือ สำคัญ

มาตรา ๔๗ กรมการ อำเภอบ เป็น พนักงาน
ทำ บริคณห์สัญญา แด หนังสือ สำคัญ ต่าง ๆ
ตาม หน้า ที่ ใน ส่วน นี้ คือ

บริคณห์ กู้ หนี้ แด ชาย ตัว

ข้อ ๑ ถ้า ผู้ ไต จะ กู้ หนี้ ยืม ดิน หรือ
ชาย ตัว เป็น ทาส ใน จังหวัด อำเภอบ แด จะ ทำ
บริคณห์สัญญา กรมธรรม์ ต่อ กัน เป็น หลัก ททรัพย์
กรมการ อำเภอบ เป็น พนักงาน ที่ จะ ทำ หนังสือ
บริคณห์สัญญา แด กรมธรรม์ ให้ ถูก ต้อง
ตาม กฎหมาย

บริคณห์ ซื้อ ขาย แด จานำ

ข้อ ๒ ถ้า ผู้ ไต จานำ หรือ ซื้อ ขาย สิ่ง ของ
ต่อ กัน แด จะ ทำ บริคณห์สัญญา เพื่อ เป็น
หลัก ททรัพย์ กรมการ อำเภอบ ก็ เป็น พนักงาน ที่
จะ ทำ หนังสือ บริคณห์สัญญา แด การ ทำ หนังสือ
ซื้อ ขาย แด จานำ สิ่ง ของ นี้

(๑) กรมการ อำเภอบ ต้อง ได้ ชันสูตร เห็น
สิ่ง ของ ที่ จะ ซื้อ ขาย หรือ จานำ กัน นั้น โดย เชื่อ
ได้ ว่า เป็น การ บริคณห์สัญญา ก่อน จึง ให้ ทำ
บริคณห์สัญญา ให้

(๒) ถ้า ซื้อ ขาย หรือ จานำ ที่ ดิน ต่อ กัน

ที่ดิน ต้อง อยู่ใน จังหวัด อำเภอ นั้น แต่ นาย
อำเภอ ต้อง ได้ ไป เหยียบ ย่ำ ราว วัด ชันสูตร ที่ ให้
เป็น การ แน่ใจ ว่า เป็น การ บริสุทธิ์ ก่อน
จึง ให้ ทำ หนังสือ บริคณห์สัญญา ให้

ตัว รูปพรรณ สัตว์พาหุระ

ข้อ ๓ ถ้า ผู้ใด ซื้อขาย สัตว์พาหุระ คู่กัน
แต่ จะ ต้อง ทำ ตัว รูปพรรณ ตาม กฎหมาย ถ้า
แต่ ใน จังหวัด อำเภอ นั้น รัฐบาล มิ ได้ ตั้ง ให้
ผู้ใด เป็น เจ้าพนักงาน ทำ ตัว รูปพรรณ โดย เฉพาะ
ย่อม เป็น หน้า ที่ ของ กรมการ อำเภอ ที่ จะ
ตรวจ ดำเนิน สัตว์ แต่ ตรวจ หลัดกลาน ในการ
ที่ จะ ซื้อ ขาย เมื่อ เห็น เป็น การ บริสุทธิ์แล้ว
จึง ทำ ตัว รูปพรรณ ให้ ตาม กฎหมาย

หนังสือ เดินทาง

ข้อ ๔ ถ้า ราษฎร ใน จังหวัด อำเภอ นั้น
จะ ไป กิจ ชุระ หรือ ไป ค้า ขาย ต่าง เมือง ต่าง
อำเภอ แต่ จะ ขอ หนังสือ เดินทาง สำหรับ ตัว
ไป เป็น ลำคัม ให้ กรมการ อำเภอ ได้ ส่วน
กำนัน หรือ ผู้ใหญ่ บ้าน ซึ่ง ราษฎร คน นั้น ตั้ง
ภูมิลำเนาอยู่ ใน ท้อง ที่ เมื่อ เห็น เป็น การ
สุจริต แล้ว ก็ ให้ กรมการ อำเภอ ทำ หนังสือ
เดินทาง ให้

การ เกี่ยว ด้วย นาย อำเภอ เอง

ต้อง ให้ ผู้อื่น ทำ บริคณห์สัญญา

ข้อ ๕ บรรดา หน้า ที่ ที่ มา ใน มาตรา นี้
เป็น หน้า ที่ เฉพาะ ตำแหน่ง นาย อำเภอ แต่ ถ้า
นาย อำเภอ เป็น ผู้มี ประโยชน์ เกี่ยว ของ ใน
การ นั้น เฉพาะ ตัว ต้อง เชิญ นาย อำเภอ
ที่ โกล่ มา ทำแทน

หน้าที่ ทำ ทะเบียน

มาตรา ๔๖ กรมการ อำเภอ ต้อง ทำ ทะเบียน
บัญชี สำหรับ การ ใน รัฐบาล ใน จังหวัด
อำเภอ นั้น รักษา ไว้ ใน ที่ ว่า การ อำเภอ แต่

ต้อง สำรอง แก่ ไข เป็น ครั้ง เป็น ทราบ ให้
ทะเบียน บัญชี เหล่า นั้น ถูก ต้อง ตาม หน้า ที่
ใน ส่วน นี้ คือ

ทำ บัญชี กำนัน ผู้ใหญ่ บ้าน

ข้อ ๑ กรมการ อำเภอ ต้อง ทำ บัญชี ราย
ชื่อ กำนัน ผู้ใหญ่ บ้าน แต่ จำนวน ราษฎร ใน
จังหวัด อำเภอ นั้น

ทำ บัญชี บ้าน เรือน แต่ พาหุระ

ข้อ ๒ กรมการ อำเภอ ต้อง ทำ บัญชี ตำบล
หมู่บ้าน แต่ จำนวน บ้าน จำนวน หลัง คา
เรือน แต่ จำนวน สัตว์ พาหุระ ยาน พาหุระ
บรรดามี ใน จังหวัด อำเภอ นั้น

ข้อ ๓ กรมการ อำเภอ ต้อง ทำ บัญชี บิน
บรรดามี ใน จังหวัด อำเภอ นั้น

ทำ บัญชี อาราม แต่ ที่ ทำ อาก

ข้อ ๔ กรมการ อำเภอ ต้อง ทำ บัญชี อาราม
แต่ เจดีย์ สถาน ทั้ง ที่ ทำ การ อาก ใน จังหวัด
อำเภอ นั้น

ทำ บัญชี ที่ เกิด ผล ประโยชน์ แผ่นดิน

ข้อ ๕ กรมการ อำเภอ ต้อง ทำ บัญชี ที่
เกิด ผล ประโยชน์ แผ่นดิน ใน ภาษี อาก ต่าง ๆ
ใน จังหวัด อำเภอ นั้น

หน้าที่ รักษา ผล ประโยชน์ แผ่นดิน

มาตรา ๕๐ กรมการ อำเภอ เป็น พนักงาน
จัดการ แต่ เก็บ ผล ประโยชน์ แผ่นดิน บาง
อย่าง ใน จังหวัด อำเภอ นั้น ตาม หน้า ที่ ใน
ส่วน นี้ คือ

ประกาศ พิภัก ภาษี อาก

ข้อ ๑ กรมการ อำเภอ ต้อง ประกาศ พิภัก
ภาษี อาก ที่ ราษฎร จะ ต้อง เสีย ใน การ อย่าง ไต
เท่า ไ้ ให้ ราษฎร ใน จังหวัด อำเภอ นั้น ทราบ
ทั่ว กัน

ประกาศ หวง ห้าม

แต่ การ อนุญาต ใน ภาษี อาก

ข้อ ๒ สิ่งใด ซึ่งรัฐบาล ได้ หวง ห้าม หรือ ให้อุญาต แก่ ผู้หนึ่ง ผู้ใด โดยเฉพาะ ใน การ ภาษี อาก เช่น การ หวง ห้าม ที่ งด งด อนุญาต ให้ ตั้ง โรงบ่อน แต่ โรงจำหน่าย สุรา เป็นต้น ใน จังหวัด อำเภอใด กรมการ อำเภอ นั้น ต้อง ประกาศ การ ที่ หวง ห้าม หรือ ที่ ให้อุญาต นั้น แต่ เป็น พนักงาน ที่ จะ คอย ตรวจ ตรา รักษา ให้ เป็น ไป แต่ ตาม บังคับ แต่ ข้อ อนุญาต ของ รัฐบาล

เก็บ ภาษี บาง อย่าง

ข้อ ๓ กรมการ อำเภอ เป็น พนักงาน เก็บ ภาษี อาก บาง อย่าง ซึ่ง ข้ำ หลวง เทศา ภิบาล แต่ ผู้ว่า ราชการ เมือง จะ ได้รับ คำสั่ง กระทรวง พระคลัง ให้ จัดการ เก็บ และ จะ ได้ มี คำสั่ง ตั้ง ข้อ บังคับ สำหรับ การ เก็บ ภาษี อาก นั้น ๆ โดยเฉพาะ

หน้าที่ ประกาศ ข้อ ราชการ

มาตรา ๕๑ ถ้า ผู้ว่า ราชการ เมือง มี คำสั่ง ให้ ประกาศ ติ ราชการ อย่างใด แก่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ราษฎร เป็น หน้าที่ ของ กรมการ อำเภอ จะ ต้อง รับ คำสั่ง ไป ประกาศ ใน จังหวัด อำเภอ นั้น ในการ ประกาศ นี้ ถ้า เป็น ข้อ ราชการ ที่ ไม่ ยืด ยาว กรมการ อำเภอ จะ มี หมาย ไป ยัง กำนัน นาย ตำบล ให้ ป่าว ร้อง แก่ ผู้ใหญ่ บ้าน แต่ ราษฎร ทุกตำบล ก็ได้ ถ้า เป็น ข้อ ราชการ ยืด ยาว หรือ เป็น การ ยาก ให้ กรมการ อำเภอ เรียก กำนัน เข้า มา ยัง ที่ ว่า การ อำเภอ แล้ว ซึ่ง แจง ข้อ ราชการ นั้น ให้ กำนัน เข้าใจ ชัดเจน ก่อน ที่ จะ ได้ ไป ป่าว ร้อง แก่ ผู้ใหญ่ บ้าน แต่ ราษฎร

หน้าที่ เพิ่มเติม

มาตรา ๕๒ หน้าที่ กรมการ อำเภอ ที่ ว่า ได้

ใน พระราชบัญญัติ นี้ จัด ว่า เป็น หน้าที่ ประจำ ใน ตำแหน่ง กรมการ อำเภอ ซึ่ง หน้าที่ ซึ่ง จะ เพิ่ม เต็ม ขึ้น ตาม การ แล สมัย หรือ หน้าที่ ตาม ที่ จะมี ราชการ ปร เกิด ขึ้น ซึ่ง ข้ำ หลวง เทศา ภิบาล หรือ ผู้ว่า ราชการ เมือง จะ ได้ ตั้ง เป็น ข้อ บังคับ หรือ มี หมาย ไป ยัง กรมการ อำเภอ หรือ เฉพาะ แก่ ตำแหน่งใด ใด ใน กรมการ อำเภอ ให้ ทำ ประการใด ก็ ยอม เป็น หน้าที่ ซึ่ง กรมการ อำเภอ จะ ต้อง กระ ทำ ทุก ประการ

หน้าที่ ช่วย การ อำเภอ อื่น

มาตรา ๕๓ กรมการ อำเภอ จะ ต้อง เอา เป็น ชูระ ช่วย ราชการ ซึ่ง เกิด ขึ้น ใน ท้อง ที่ อำเภอ อื่น ซึ่ง อยู่ ใน เขต เมือง เดียว กัน ก็ ดี หรือ ต่าง เมือง กัน ก็ ดี ตาม สมควร แก่ ราชการ ตาม หน้าที่ ใน ส่วน นี้ คือ

ช่วย จับโจร ผู้ร้าย

ข้อ ๑ ถ้า โจร ผู้ร้าย กระ ทำ โจรกรรม ใน ท้อง ที่ อำเภอ อื่น แล้ว หลบหนี มา กรมการ อำเภอ ต้น เหตุ จะ แจ้ง ความ ให้ ทราบ หรือ ไม่ ได้ แจ้ง ความ ให้ ทราบ ก็ ตาม ถ้า กรมการ อำเภอ ปลาย เหตุ รู้ ความ ต้อง ช่วย จับกุม โดย เต็ม กำลัง

ช่วย ระวัง เหตุร้าย

ข้อ ๒ ถ้า เกิด เหตุร้าย ขึ้น ใน ท้อง ที่ อำเภอ อื่น แต่ กำลัง กรมการ อำเภอ ต้น เหตุ จะ ไม่ พอ ระวัง ปราบปราม เหตุร้าย นั้น กรมการ อำเภอ ที่ อยู่ ใกล้ เคียง เมื่อ ได้ ทราบ ความ ต้อง รับ ไป ช่วย ด้วย กำลัง ที่ มี อยู่ ใน อำเภอ นั้น

นอกเหตุ ราชการ

ข้อ ๓ ถ้า กรมการ อำเภอ ทราบ เหตุ อันใด ซึ่ง อาจ จะ เกิด เป็น การ ร้าย ใน ท้อง ที่ อำเภอ อื่น ต้อง รับ แจ้ง ความ ให้ กรมการ อำเภอ นั้น ทราบ โดย เร็ว

จับ ผู้ร้าย ข้าม แขวง

ข้อ ๔ เมื่อ กรม การ อำเภอ ได้ คิด ตาม โจร ผู้ร้าย ถ้า โจร ผู้ร้าย หนี ข้าม ไป เข้า จังหวัด อำเภอ อื่น ก็ ให้ ส่ง ให้ คิด ตาม จับ เข้า ไป ได้ ใน จังหวัด อำเภอ อื่น ต่อ เมื่อ จับ ได้ โจร ผู้ร้าย แล้ว จึง ให้ พา ตัว โจร ผู้ร้าย ไป แจ้ง ต่อ กรม การ อำเภอ นั้น เป็น คำ นับ เพื่อ ที่ กรม การ อำเภอ ปลายทาง เหตุ จะ ได้ ส่ง ตัว โจร ผู้ร้าย ไป ยัง อำเภอ ต้น เหตุ

ปลุกษา การ ที่ เกี่ยว ข้อง กัน

ข้อ ๕ ถ้า มี เหตุ เกิด ขึ้น ตาม เกี่ยว ท้อง ที่ หลาย อำเภอ ให้ กรม การ อำเภอ ทั้ง นั้น ปลุกษา หรือ ช่วย กัน จัด การ ให้ เรียบ ร้อย ต่อ ไม่ เป็น การ ตก ลง กัน ได้ จึง ให้ ขอ คำ สั่ง ผู้ว่า ราชการ เมือง

หน้าที่ ทำ รายงาน

มาตรา ๕๔ กรม การ อำเภอ ต้อง ทำ รายงาน ขึ้น ต่อ ผู้ว่า ราชการ เมือง เมือง หนึ่ง ๆ ตาม หน้าที่ ใน ส่วน นี้ คือ

รายงาน ประจำ เดือน

ข้อ ๑ ต้อง ทำ รายงาน ประจำ เดือน แจ้ง เหตุ การ ที่ มี แล ราชการ ที่ ได้ จัด ได้ ทำ ใน เดือน ๓ นั้น ขึ้น ต่อ ผู้ว่า ราชการ เมือง เดือน ๓ ครั้ง ๑

รายงาน จร

ข้อ ๒ ถ้า มี เหตุ การ เกิด ขึ้น ผิด ปรกติ เช่น เกิด โจร ผู้ร้าย หรือ การ ที่ ใด ส่วน หนึ่ง มี โทษ หลวง เป็น ต้น แล การ จร ที่ มี ขึ้น เป็น ครั้ง เป็น คราว กรม การ อำเภอ ต้อง รับ ทำ รายงาน การ นั้น ๆ ขึ้น ต่อ ผู้ว่า ราชการ เมือง โดย อย่าง เร็ว ที่ สุด ที่ จะ กวระ ทำ ได้

อำนาจ กรม การ อำเภอ

มาตรา ๕๕ กรม การ อำเภอ มี อำนาจ ดังนี้ คือ

อำนาจ เหนือ กำนัน ผู้ใหญ่ บ้าน แล ราษฎร

ข้อ ๑ บรรดา อำนาจ ที่ กำนัน มี เหนือ ราษฎร ประการ ใด กรม การ อำเภอ ก็มี อำนาจ เช่น นั้น เหนือ กำนัน ผู้ใหญ่ บ้าน แล ราษฎร ใน จังหวัด อำเภอ นั้น ทัว ไป

หมาย เอา กำนัน ผู้ใหญ่ บ้าน

ออก จาก ตำแหน่ง ชั่ว คราว หนึ่ง ใด

ข้อ ๒ ถ้า กำนัน ผู้ใหญ่ บ้าน คน ใด มีความ ผิด กรม การ อำเภอ มี อำนาจ ที่ จะ หมาย เอา ตัว กำนัน ผู้ใหญ่ บ้าน คน นั้น ออก จาก หน้าที่ แล อำนาจ บรรดา มี ตาม พระราชบัญญัติ นี้ แล จะ ให้ ผู้ใหญ่ บ้าน ใน ตำบล นั้น คน ใด ทำ การ แทน กำนัน หรือ ผู้ใหญ่ บ้าน ที่ หมาย เอา ออก เลื่อน หนี ไป พดาง ก็ ได้ แต่ กรม การ อำเภอ ต้อง แจ้ง การ ทั้ง นี้ ต่อ ผู้ว่า ราชการ เมือง ให้ ทราบ ภายใน ๗ วัน แต่ ได้ ออก หมาย ไป ต่อ ผู้ว่า ราชการ เมือง ได้ มี คำ สั่ง ใน เรื่อง นั้น ประการ ใด คือ จะ ให้ เลื่อน กำนัน หรือ ผู้ใหญ่ บ้าน เปลี่ยน ใหม่ ก็ ดี หรือ จะ ให้ คน เดิม คง เป็น ตำแหน่ง ต่อ ไป ก็ ดี จึง ให้ การ เสนอ ยุติ เต็จ ขาด ตาม คำ สั่ง ของ ผู้ว่า ราชการ เมือง แล อำนาจ ที่ ว่า มา ใน ข้อ นี้ ให้ มี แต่ เฉพาะ ตำแหน่ง นาย อำเภอ

เปรียบเทียบ ความ พัง

ข้อ ๓ ความ พัง กำหนด ทรัพย์ ไม่ เกิน ๓๐๐๐ บาท ซึ่ง เกิด ขึ้น ใน จังหวัด อำเภอ นั้น ก็ ดี หรือ จำเลย อยู่ใน อำเภอ นั้น ก็ ดี ถ้า โจทย์ มา ร้อง ต่อ กรม การ อำเภอ หนึ่ง ๆ มี อำนาจ ที่ จะ หมาย เรียก จำเลย แล พยาน มา พิจารณา แล เปรียบ เทียบ ให้ เป็น ที่ แฉก ต่อ กัน โดย ประอง คง ได้ ตาม พระ ขรรมนุญ ศาล หัก เมือง ถ้า ทั้ง ๒ ฝ่าย ยิน ยอม ตาม คำ เปรียบ เทียบ แล้ว ความ เรื่อง นั้น เป็น สำเร็จ เต็จ ขาด ฝ่าย ใด จะ

ไปร้องฟ้อง อีก ไม่ได้ ถ้าฝ่ายใด ได้ยิน
 ยอม ตาม คำ เปรียบ เทียบ แล้ว มิกระทำ ตาม
 ที่ ยอม กรมการ อำเภอบ้าง มีอำนาจ ที่จะเอา ตัว
 ผู้นั้น ไป ส่ง ศาล แต่ ขอ ให้ ศาล บังคับ ตาม
 ยอม ทุก ประการ ต่อ คู่ความ ทั้ง ๒ ฝ่าย
 หรือ แต่ฝ่ายใด ไม่ยินยอม ตามคำ เปรียบเทียบ
 จึง ให้ กรมการ อำเภอบ้าง ยกเลิก กระตั้ง เรื่อง นั้น
 ให้ ไป ร้อง ฟ้อง กัน ยัง โอง ศาล ตาม ระเบียบ เมือง
 ใต้ ส่วน กระตั้ง มีโทษ หดวง

ข้อ ๔ ผู้ใด ต้อง หา ว่า เป็น โจร ผู้ร้าย
 หรือ เป็น ผู้กระทำ ความผิด ต้อง ระวัง โทษ
 หดวง ซึ่ง กำหนด ผู้ใหญ่ บ้าน หรือ พลตระเวน
 แต่ผู้หนึ่ง ผู้ใด จับ มา ส่ง ต่อ กรมการ อำเภอบ้าง
 หรือ ว่า กรมการ อำเภอบ้าง ส่ง ให้ จับ ใน เวลา
 สืบสวนการ โจรผู้ร้าย ก็ดี กรมการ อำเภอบ้าง
 มี อำนาจ ที่จะ บังคับ เรียก พยาน แต่ บังคับ ให้
 โจทย์ แล พยาน ดำขาด เบิก ความ เอา หลักฐาน
 ใน กระตั้ง เรื่อง นั้น ถ้า กรมการ อำเภอบ้าง เห็น มี
 มตทิน ข้อ พิรุธ ใน ผู้ต้องหา ก็ ให้ ส่ง ตัว
 ผู้ต้องหา ไปยัง ผู้ว่าราชการ เมือง พร้อม
 ด้วย ถ้อย คำ ดำนวน ที่ได้ ใต้ ส่วน นั้น ถ้า
 กรมการ อำเภอบ้าง เห็น ว่า ผู้ต้องหา ปราศจาก
 มตทิน ใน ความ ที่ กล่าวหา นั้น ก็ มี อำนาจ
 ที่จะ ส่ง ให้ ปล่อย ตัว ผู้ต้องหา เสีย ได้ แต่ ต้อง
 ส่ง ถ้อย คำ ดำนวน ใน การ ที่ได้ ใต้ ส่วน
 และ คำ ชี้แจง เนื้อ เห็น เป็น เหตุ ซึ่ง ได้ ส่ง ให้
 ปล่อย นั้น ไป ให้ ผู้ว่าราชการ เมือง ทราบ
 ด้วย เหมือน กัน

แต่ อำนาจ ที่ ว่า มา ใน ข้อ นี้ ให้ มี แต่ เฉพาะ
 ตำแหน่ง นาย อำเภอบ้าง

กรมการ อำเภอบ้าง ต้องกระทำ สัตย์
 เมื่อ แรก รับ ตำแหน่ง ต้อง ถือน้ำ
 แด่ จักร ที่ กำหนด ผู้ใหญ่ บ้าน ถือน้ำ

มาตรา ๕๖ เมื่อ ผู้ใด ใด รับ ตำแหน่ง เป็น
 กรมการ อำเภอบ้าง ต้อง กระทำ สัตย์ ดำขาด ต่อ หน้า
 ผู้ว่าราชการ เมือง แสดง ความ ภาค ที่ จะ รับ
 ราชการ ตาม ตำแหน่ง โดย ความ ซื่อสัตย์ สุจริต
 เป็นเบื้องต้น และ เมื่อ ถึง กำหนด พระราชพิธี
 ศรีดี จะ ปานะภาค กรมการ อำเภอบ้าง ต้อง ไป
 ร่วมกัน กับ กรมการ เมือง กระทำ สัตย์ ถือน้ำ
 พระพิพัฒน์ สัตย์ยา ตาม ประเพณี ที่ เป็น ข้ำทุก
 ตลอดจน ชุดี พระบาท เสด็จ ไปทุก ๆ คราว อนึ่ง เมื่อ ถึง
 กำหนด พระราชพิธี ศรีดี จะ ปานะภาค ให้ กรมการ
 อำเภอบ้าง บอก กำหนด ให้ ร่วมกัน เข้า ไป ถือน้ำ
 พระพิพัฒน์ สัตย์ยา ที่ เมือง จงทุกคน แต่ ผู้ใหญ่ บ้าน
 นั้น ให้ แบ่ง เป็น ๒ พวก ให้ เข้า ไป ถือน้ำ ครุศ
 พวก ๑ ส่วน พวก ๑ คง ให้ ได้ ถือน้ำ
 พระพิพัฒน์ สัตย์ยา คน ๑ มี ๑ ครั้ง เป็น กำหนด
 ถ้า กำหนด แต่ ผู้ใหญ่ บ้าน คนใด จะ เข้า ไป ถือน้ำ
 พระพิพัฒน์ สัตย์ยา ไม่ได้ ด้วย ความ จำเป็น อย่างไร
 ให้ กรมการ อำเภอบ้าง รับ น้ำ พระพิพัฒน์ สัตย์ยา
 มา ให้ ถือน้ำ แด่ กระทำ สัตย์ ตาม อำเภอบ้าง แต่ การ ที่
 กำหนด และ ผู้ใหญ่ บ้าน จะ ถือน้ำ กระทำ สัตย์ นี้
 ถ้า เป็น คน นับถือ สำนานาใด ให้ ถือน้ำ กระทำ สัตย์
 ตาม ถักิ ใน สำนานา นั้น

ประกาศมา ณ วันที่ ๒๐ พฤษภาคม วันขึ้นโกสินทร
 ศก ๑๑๖ เป็น วันที่ ๓๐๔๓๘ ในรัชกาล บัคย์ บัณ